

ƏDALET

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı illin
iyulundan çıxır

№ 40 (6083) 18 oktyabr 2024-cü il

Qiyməti 40 qəpik

Prezident görülən işlərlə tanış oldu

Bax:səh-2

Ərdoğan:

"Türkiyə Azərbaycanın yardımını unutmayacaq"

Türkiyə 2023-cü ildə baş verən dağıdıcı zəlzələlər zamanı xüsusilə Azərbaycanın ona göstərdiyi yardımı unutmayacaq.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib.

Türkiyə prezidenti əmin edib ki, Ankara da çətin anlarda dost ölkələrə dərhal kömək edəcək:

"Qardaşlarımıza kömək əlimizi uzadacağıq, bütün resurslarımızı səfərbər edəcəyik, yanlarında olacağıq. Dildə, fikirdə, işdə birlik deyən mərhum Qaspiralı İsmail bəyin xəyalını gerçəkləşdirmək üçün birlikdə çalışacağıq".

Ərdoğan vurğulayıb ki, Türkiyə türk dünyası ilə əlaqələri, o cümlədən Türk Dövlətləri Təşkilatı vasitəsilə fəal şəkildə inkişaf etdirməyə davam edəcək.

Ağdam "Çay evi" olduğu kimi bərpa olunacaq

Ağdam "Çay evi" olduğu kimi bərpa olunaraq istifadəyə veriləcək.

Adalet.az bildirir ki, bunu Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin İcraçı direktorunun müavini Səbuhi Abdullayev Xəzər İnşaat Həftəsində deyib. Onun sözlərinə görə, hazırda xarici və yerli şirkətlər bu istiqamətdə çalışır. "Çay evi"nin dizayn və layihələndirmə işləri davam edir. Ağdam sənaye parkında ümumi 72 rezident var. Onların investisiya həcmi gündən-günə artır. Sənaye parkına 72 milyon manatdan çox investisiya qoyulub", - deyərək vurğulayıb.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə bu torpaqlar icarəyə veriləcək

Azərbaycannın işğaldan azad edilmiş ərazilərindəki kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar sahibkarlıq subyektlərinə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada investisiya

müsabiqələri vasitəsilə icarəyə veriləcək. Adalet.az xəbər verir ki, bu, "Torpaq icarəsi haqqında" qanuna təklif olunan əlavə və dəyişikliklərdə bağlı qanun layihəsində öz əksini tapıb.

Sənəd Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin bu gün keçirilən iclasında müzakirə edilir. Bundan başqa, qanun layihəsinə əsasən, Qarabağ və Şərqi Zəngəzür iqtisadi rayonlarındakı əhəlinin məskunlaşdığı kənd və qəsəbə ərazi vahidlərinin sərhədləri daxilində yaşayış məntəqələrinə yaxın aqrar təyinatlı torpaqlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada kənd və qəsəbə sakinlərinə (birillik və çoxillik əkinlərin aparılması üçün) güzəştli şərtlərlə icarəyə veriləcək.

Ukrayna F-16-larla Rusiyaya zərbə endirə bilər

Niderland Ukraynaya Rusiyadakı hərbi hədəflərə hücumlar da daxil olmaqla, F-16 qırıcılarından istifadə etməyə icazə verir. Bunu Niderland müdafiə naziri Ruben Brekelmans deyib.

"F-16-ların ilk partiyasını Ukraynaya çatdırdıq. İndi onlar Ukraynanın hava məkanındadırlar və biz həmişə demişik ki, Ukrayna beynəlxalq hüquqa əməl etməlidir, lakin beynəlxalq hüquqda heç bir məsafə məhdudiyyəti yoxdur", - Brekelmans bildirib.

"Azərbaycanın separatçıları azad etmək öhdəliyi yoxdur"

Ermənistan tərəfinin hərbi əsirlərin qaytarılmadığını iddia etməsi gülüncüdür.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin Ermənistan baş nazirinin 12 oktyabr tarixində "Sülh qovşağı: təhlükəsizlik və demokratiyanın vəhdəti" adlı forumda çıxışı zamanı Azərbaycana qarşı səsləndirdiyi fikirlərə dair şərhində bildirilib. "Azərbaycan indiyə qədər humanizm prinsipinə sadıq qalaraq bütün hərbi əsirləri Ermənistan tərəfinə təhvil verib. Erməni əsilli hərbi cınayyətçilərin və separatçı xunta rejiminin nümayəndələrinin azad edilməsi barədə isə Azərbaycan hər hansı bir öhdəliyə malik deyil", - məlumatda vurğulanıb.

Aqil ABBAS
aqilabbas@rambler.ru

"YALLI" OYNAYA BİLMƏYƏNLƏR

Milli komandamız növbəti dəfə uduzdu. O məşhur filmə deyirlər ey:

- Neftçi uduzdu?

- Neftçinin udan günü olub ki?

İndi milli komandamızın da udan günü olub ki?

Yox, yox, bir dəfə bir nemes vardı ey, adı deyəsən Foqtsuydu, onun vaxtında Türkiyəni udduq və qoymadıq Avropa çempionatına gedə. Onu da Foqts elə elədi ki, Avropa çempionatına Avstriya və Almaniya getsin. Yəni öz nemesliyini elədi.

Vaxtilə "Neftçi" Azərbaycanın milli komandası idi. Futbolumuzun flaqmanı indiyə qədər klub arasında hələ bir qələbə qazanmayıb doqquzuncu yerdədirsə və həmin dövrlərdə böyük futbol məktəbi olan Gəncənin "Dinamo" komandası (indi "Kəpəz") sonuncu yerdədirsə, milli komandamızdan nə işə gözləmək müşkül məsələdir.

Bax:səh-3

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Kəndlərin birində 32 yaşlı müəlliminin 18 yaşlı şagirdə qoşulub qaçması xəbərini eşidən məktəb direktoru növbədən kənar iclas keçirir.

40-50 yaşlı müəllimlərə:
- Məndən xəbərsiz bir addım da atmırsınız, bundan sonra sizi məktəbə qardaşlarınız aparıb gətirəcək!
Yaşlı müəllimlərdən biri:

- Müdir, mənim qardaşım 10 ildi rəhmətə gedib.
Müdür:
- Kəs səsini, sən indidən qaçmağa bəhanə axtarırsan!

Prezident görülən işlərlə tanış oldu

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 17-də Bakı Olimpiya Stadionunun ərazisində COP29-a hazırlıqla bağlı görülmə işlərlə tanış olub.

Adalet.az xəbər verir ki, Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov dövlət başçısına COP29 məkanının tədbirə hazırlıq vəziyyətinə gətirilməsi barədə məruzə etdi.

Qeyd edildi ki, ərazidə icra edilən tikinti-quraşdırma işləri yekun tamamlanma mərhələsindədir. Hazırlıq işlərinin sürətlə davam etdiyi nəzərə alınaraq tədbir məkanının BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına (UNFCCC) tələb olunan tarixdə təhvil verilməsi planlaşdırılır. Prezident İlham Əliyev və COP29 konfransının ilk günlərində baş tutacaq Dünya Liderlərinin İqlim Fəaliyyəti Sammitinin təşkili istiqamətində atılan addımlar və icra olunan işlərlə bağlı da geniş məlumat verildi.

Dövlət başçısı ərazidə yaradılmış infrastruktur və qurğular, informasiya texnologiyaları və təhlükəsizliyi sahəsində icra olunan tədbirlər, COP29 məkanının enerji ehtiyaclarının yaşıl enerji mənbələrindən qarşılanması üçün tətbiq edilən həllər, iş-tirəklərin qeydiyyata alınması və digər sahələrdə görülmüş işlərlə yaxından tanış oldu. Azərbaycan Prezidentinə COP29 Yaşıl Zonada görülmə işləri barədə də geniş məruzə edildi. Dövlətimizin başçısı Media Mərkəzinə də baxdı. Burada konfrans çərçivəsində media nümayəndələrinin səmərəli işinin təşkili üçün hərtərəfli şərait yaradılır. Bildirildi ki, konfransın işçiləndirilməsi üçün bu günə qədər ən nüfuzlu qlobal media qurumları da daxil olmaqla çox sayda media nümayəndəsi akkreditasiyadan keçib.

Prezident İlham Əliyev görülmə işlərlə bağlı tapşırıq və göstərişlərini verdi.

“Azərkontrakt” ləğv edilib

Prezident İlham Əliyev Dövlət Kontrakt Korporasiyası “Azərkontrakt” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ləğv edilməsi və bundan irəli gələn məsələlərin tənzimlənməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən:

1. Dövlət Kontrakt Korporasiyası “Azərkontrakt” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra - “Azərkontrakt” ASC) Azərbaycan Respublikasında daxili bazarda təbii qazın qaz istehsalçılarından satın alınması, onun nəqlinin, ölkədaxili paylayıcı və istehlakçılara satışının təşkil olunması sahəsində səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (bundan sonra - SOCAR) tərəfindən həyata keçirilsin.

2. “Azərkontrakt” ASC 2024-cü il dekabrın 1-dən ləğv edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. bu Sərəncamın 1-ci və 2-ci hissələri nəzərə alınmaqla, “Azərkontrakt” ASC-nin digər səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı təkliflərinin bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

3.2. “Azərkontrakt” ASC-nin Azərbaycan Respublikasında daxili bazarda təbii qazın qaz istehsalçılarından satın alınması, onun nəqlinin, ölkədaxili paylayıcı və istehlakçılara satışının təşkil olunması müqavilələri üzrə hüquq və öhdəliklərinin, eləcə də bu sahədə fəaliyyətdən əldə edilmiş aktivlərinin, o cümlədən pul vəsaitlərinin SOCAR-a və onun strukturuna daxil olan qurumlara ötürülməsinin 2024-cü il dekabrın 1-dək təmin edilməsi üçün tədbirlər görsün;

3.3. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi:

4.1. bu Sərəncamın 1-ci və 2-ci hissələri nəzərə alınmaqla, “Azərkontrakt” ASC-nin balansında olan digər dövlət əmlakından istifadə ilə bağlı təkliflərinin bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

4.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.

5. SOCAR:

5.1. bu Sərəncamın 1-ci, 2-ci hissələrinə və 3.2-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasında daxili bazarda təbii qazın qaz istehsalçılarından satın alınması, onun nəqlinin, ölkədaxili paylayıcı və istehlakçılara satışının təşkil olunması ilə bağlı strukturuna daxil olan qurumlar arasında səlahiyyət bölgüsünü təmin etsin;

5.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

Sahibə Qafarova:

Son 4 ildə Azərbaycan 140-dan çox ölkəyə 330 milyon dollarlıq yardım göstərib

2020-ci ildən bəri, Azərbaycan 140-dan çox ölkəyə 330 milyon ABŞ dolları dəyərində humanitar, iqtisadi və texniki yardım göstərib.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova İsveçrə Konfederasiyasının Cenevrə şəhərində keçirilən Parlamentlararası İttifaqın 149-cu Assambleyasında “Daha sülhsevər və dayanıqlı gələcək üçün elm, texnologiya və innovasiyadan (ETİ) istifadə” mövzusunda çıxışı zamanı deyib. O qeyd edib ki, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri və hədəfləri ölkəmizin milli inkişaf planlarına və strategiyalarına daxil edilib. Ölkəmizdə müasir innovasiyalar və rəqabət qabiliyyətli insan kapitalı 2030-cu ilədək yeni sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının beş prioritet sahəsindən biridir.

Spiker deyib ki, qabaqcıl texnologiya sənayelərini və innovasiyanı dəstəkləyən, iqtisadiyyatın texnoloji imkanlarını artıran rəqəmsal cəmiyyət inkişafının hərəkətverici qüvvəsi hesab olunur. Bununla yanaşı, ETİ Azərbaycanın bərpaulunan enerji potensialını inkişaf etdirmək və Ermənistanın işğaldan azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində yaşıl enerji zonalarının yaradılması üzrə fəaliyyətinin mühüm amilidir.

Sahibə Qafarova bildirib ki, qlobal çağırışlar fonunda ölkələrin bir-birinin inkişaf arzularını dəstəkləmək kimi mənaivi öhdəliyi var.

Diqqətə çatdırılıb ki, Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun 2023-cü ilin mart ayında Azərbaycanda keçirilmiş Zirvə görüşü çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Afrika və inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin pandemiyadan sonrakı bərpasını dəstəkləmək məqsədilə iki qlobal çağırış elan edib. Bu çağırışlar birbaşa maliyyə dəstəyi, təhsil imkanlarının genişləndirilməsi, potensialın artırılması və digər texniki vasitələri nəzərdə tutur.

Hikmət Hacıyev:

“Azərbaycan bütün dünyanı “COP atəşkəsinə” dəvət edir”

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev ABŞ-nin “Newsweek” nəşrində dərc olunmuş məqaləsində COP29 öncəsi Azərbaycanın iqlim böhranı ilə yanaşı, regional sülhə nail olmaq istiqamətindəki səyləri və Ermənistanla ikitərəfli razılaşmaların əhəmiyyətinə diqqət çəkib.

Adalet.az xəbər verir ki, Prezidentin köməkçisinin yeni məqaləsi, Azərbaycanın COP29 sammiti öncəsi beynəlxalq ictimaiyyətə mühüm çağırışlarla çıxışını əhatə edir.

Hikmət Hacıyev bu sammitin təkə iqlim məsələləri ilə məhdudlaşmadığını, eyni zamanda sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin də bu toplantıda əhəmiyyətli rol oynadığını vurğulayıb. O, yazısında Azərbaycanın “COP atəşkəsi” təklifi ilə çıxış etdiyini qeyd edib. Bu təklif, qədim atəşkəs ənənəsinə - Olimpiya atəşkəsinə istinad edərək, iqlim böhranının həlli üçün aparılan danışıqlar zamanı silahlı münaqişələrin dayandırılmasına çağırır. Hikmət Hacıyev bu ideyanın bəziləri tərəfindən çətin görülə biləcəyini qəbul etsə də, Azərbaycanın BMT çərçivəsində belə bir təşəbbüslə çıxış etməsinin önəmini vurğulayıb. Prezidentin köməkçisi Ermənistanla ikitərəfli sülh danışıqlarının COP29-a ev sahibliyi hüququnun əldə edilməsində əsas rol oynadığına diqqət çəkib. Ermənistanla Azərbaycan arasında tarixi razılaşmaların əldə olunması, o cümlədən əsirlərin mübadiləsi və sərhəd delimitasiyası komissiyalarının fəaliyyətini qeyd edən Hacıyev bu prosesin sülhə doğru irəliləməsi üçün vacib addım olduğunu bildirib.

Ancaq o, Ermənistan Konstitusiyasında olan Qarabağ iddiasının və Qərb dövlətlərinin Ermənistanı silahlandırmasının bu sülh prosesinə mane olduğunu da qeyd edib. Məqalədə Azərbaycanın COP29 zamanı təkə iqlim problemlərinə deyil, eyni zamanda regiondakı sabitliyin təmin olunmasına da diqqət yetirəcəyi nəql edilib.

Hikmət Hacıyev Azərbaycanın bu sammitdə qlobal iqlim razılaşmasının əldə olunmasına töhfə verməkdə qətiyyətli olduğunu bildirərək beynəlxalq ictimaiyyəti bu mühüm müzakirələr zamanı həmrəylik göstərməyə çağırıb.

Vilayət Eyvazov COP29-la əlaqədar kollegiya iclası keçirdi

Daxili İşlər Nazirliyində (DİN) COP29 ilə əlaqədar Kollegiya iclası keçirilib.

Bu barədə Adalet.az-a nazirlikdən məlumat verilib.

Məlumatla görə, iclası giriş sözü ilə açan nazir general-polkovnik Vilayət Eyvazov müzakirəyə çıxarılan məsələlərin insanların həyatının, sağlamlığının, hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi kimi mühüm sahələri əhatə etdiyini, habelə COP29 tədbiri ilə əlaqədar qarşıya qoyulmuş vəzifələrin xüsusi plan əsasında ardıcılıqla yerinə yetirildiyini, beynəlxalq əhəmiyyətli həmin tədbirə hazırlıq işlərinin davam etdiyini bildirib.

2024-cü ilin 9 ayının yekunları ilə bağlı diqqətə çatdırılıb ki, Daxili İşlər Nazirliyi və prokurorluq üzrə qeydə alınmış 24586 cinayətin 89,8 faizi açıqlıb. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ağır və xüsusilə ağır cinayətlər, qəsdən adam öldürmələr və ona cəhdlər, qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurmalar, oğurluqlar, soyğunçuluqlar, informasiya texnologiyalarından istifadə edilməklə və qrup halında törədilən, yetkinlik yaşına çatmayanların və əvvəllər məhkum olunmuşların hüquqazidd əməlləri, ailə münasibəti zəminində baş verənlərin sayı bütövlükdə 2192 fakt azalıb.

Axtarışa elan edilmiş 6703 nəfərdən 84 faizi tutulub, habelə ağır və xüsusilə ağır cinayətlər törətməkdə şübhəli bilinən 390 nəfərdən ibarət 158 cinayətkar qrup zərərsizləşdirilib.

Qanunsuz dövriyyədən 4 ton 81 kiloqram narkotik vasitə çıxarılib və bu əməllərə görə 5735 nəfər saxlanılıb.

Yol hərəkətinin təhlükəsizliyi ilə bağlı görülmə işləri və profilaktik tədbirlərin effektivliyi də öz müsbət nəticələrini göstərib və müvafiq hadisələrin sayı 173 fakt, qəzalarda həlak olanların sayı 107 nəfər, xəsarət alanların sayı 120 nəfər azalıb.

Gündəlikdəki məsələlər üzrə Nazirliyin aidiyyəti baş idarələrinin reisləri məruzə edərək, narkotiklərlə mübarizə, gənclərin Polis Akademiyasında təhsilə təşviqi, kadrların hazırlığı, ixtisasının artırılması və peşəkarlıqlarının yüksəldilməsi, COP29 tədbiri ilə əlaqədar hazırlıq işlərinin gedişi və digər istiqamətlərdə görülmüş işlərdən, qarşıya qoyulmuş tapşırıqların icra vəziyyətindən, əldə edilən nəticələrdən danışıblar.

İclasla yekun vuran nazir V.Eyvazov cari ilin 9 ayında ictimai asayişin və təhlükəsizliyin təmini ilə bağlı qanunla müəyyən edilmiş vəzifələrin layiqincə yerinə yetirildiyini, cinayətkarlığa mübarizədə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasında əldə olunmuş müsbət nəticələrin hesabat dövründə qorunub-saxlanıldığını və bir sıra istiqamətlərdə inkişaf etdirildiyini vurğulayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ali qayğısı sayəsində daxili işlər orqanlarında peşəkar kadr özəyinin formalaşdığı, infrastrukturun inkişaf etdiyini, müasirləşdiyini, müvafiq fəaliyyətin Nazirliyin xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində, o cümlədən Polis Akademiyasında da həyata keçirilərək yeni tədris korpuslarının, yataqxanaların, laboratoriyaların və digər zəruri obyektlərin inşa edildiyini, hüquqşünas, kriminalist, informasiya təhlükəsizliyi və digər mütəxəssis ixtisasları üzrə təhsilə namizədlərin seçimində nəzərəçarpan irəliləyişlərin əldə olunduğunu, Akademiyada təhsil almaq arzusunda olan orta məktəb şagirdlərinin sayının ilbəil artdığını, bu istiqamətdə aparılan təşviqatın davam etdirilməsinin vacibliyini, habelə Dövlət Başçısının şəxsi heyətin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə həssas münasibətdən irəli gələn müsbət dəyişiklikləri diqqətə çatdırıb.

Hüquqazidd əməllərin qarşısının alınmasında vətəndaşların fəaliyyətinin artmasına da toxunaraq qeyd edib ki, cinayətkarlığa, onun transmilli növlərindən olan narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizədə, yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təminində müşahidə olunan müsbət təmayüllər mehız günbəgün möhkəmlənən polis-vətəndaş münasibətlərinin təzahürüdür və bu işbirliyi fundamental insan hüquqlarının müdafiəsində, hər bir şəxsin qanuni mənafeyinin cinayətkar qəsdlərdən qorunmasında mühüm rol oynayır. Nazir cinayətkarlığa qarşı mübarizədə daxili işlər orqanlarına yaxından köməklik edən və yüksək mövqə nümayiş etdirən hər bir şəxsə - jurnalistlərə, ictimai fəallara, qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinə minnətdarlıq ifadə edib.

Bununla yanaşı, mediada, sosial şəbəkələrdə, qəbullarda qaldırılan ədalətli və obyektiv məsələlərin təhlilinin aparıldığını və fəaliyyətdə nəzərə alındığını vurğulayan daxili işlər naziri bütün müraciətlərə operativ qaydada baxıldığını, qanunauyğun qərarların qəbul edildiyini, təşəbbüskarlığa hüquqlarının izah olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Həmçinin bildirib ki, ölkədə cinayətkarlığa mübarizədə, asayişin və təhlükəsizliyin təmini işində əldə edilmiş müsbət nəticələr Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşlarının arxayınlaşdırır, şəxsi heyət suverenliyini tam təmin etmiş Azərbaycanın bütün ərazilərində qanunla müəyyən edilmiş vəzifələrinin icrasını böyük ezmə davam etdirərək xalqa xidmət funksiyalarını layiqincə həyata keçirməyə çalışır. Eyni zamanda, avtomobiləşmənin sürətlə artdığı bir dövrdə paytaxtda nəqliyyat sıxlığının aradan qaldırılması ilə bağlı görülmə işləri çərçivəsində yolların kənarında qeyri-qanuni saxlanılan və nəqliyyat axınına maneçilik törədən avtomobillərin kənarlaşdırılması, sürücü intizamının daha da yüksəldilməsinin, ümumən müvafiq sahədə tədbirlərin gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Xidməti fəaliyyətdə olan nöqsan və çatışmazlıqlara da toxunaraq onların aradan qaldırılması üçün lazımi tədbirlərin həyata keçirilməsini, insanları qayğılandıraraq, onları narahat edən məsələlərlə bağlı bütün müraciətlərə həssaslıqla yanaşılmasını, vətəndaş məmnunluğunun təmin olunmasının daim diqqətdə saxlanılmasını tələb edib.

Yekunda general-polkovnik Vilayət Eyvazov şəxsi heyətin bundan sonra da məsul vəzifələrin və qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən layiqincə gələcəyinə, ölkədə sabitliyi, əmin-amanlığı, dövlətin və vətəndaşların qanuni mənafələrinin hüquqazidd əməllərdən qorunmasında qüvvə və bacarığını əsirgəməyəcəyinə əmin olduğunu bildirib.

"YALLI" OYNAYA BİLMƏ YƏNLƏR

Milli komandamız növbəti dəfə uduzdu. O məşhur filmə deyirlər ey:

- Neftçi uduzdu?
- Neftçinin udan günü olub ki? İndi milli komandamızın da udan günü olub ki?

Yox, yox, bir dəfə bir nemes vardı ey, adı deyəsən Foqtsuydu, onun vaxtında Türkiyəni uduq və qoymadıq Avropa çempionatına gedə. Onu da Foqts elə elədi ki, Avropa çempionatına Avstriya

uduzacağımızı, amma ona görə gəlirlər ki, 44-cü dəqiqədə hayqırırlar: "ŞƏHİDLƏR ÖLMƏZ, VƏTƏN BÖLÜNMƏZ!". Yəni şəhidlərimizin xətrinə gəlirlər.

Elə mən də həm milli komandamızın oyunlarını, həm də çempionatımızı əslində elə 44-cü dəqiqədəki o şüarı eşitmək üçün

necə futbolçulara "Yallı" oynat-sın?

Neçə illərdi "Yallı" oynaya bilməyənlərə bir əmək pul verib gətiririk Azərbaycana ki bizə "Yallı" öyrətsin.

At gəlir örkən aparır, it gəlir çarır. Bu "Yallı" oynaya bilməyən məşqçilər də əmək-əmək pul aparır və milyonlarla insanı gözü yaşlı qoyur.

Nə qədər ki, AFFA nələrinsə və ya nəyinsə xətrinə "Yallı" oynaya bilməyən

izləyirəm.

Futbolçularımızı qınamıram, nəyə gücləri çatır, oynayırlar. Özü də pis oynayırlar, canlarını qoyurlar.

Toylarımıza fikir vermisiz, guya "Yallı" oynayırlar, "Yallı" çalır, amma hərə öz bildiyi havanı oynayı.

və Almaniya getsin. Yəni öz nemesliyini elədi.

Vaxtilə "Neftçi" Azərbaycanın milli komandası idi. Futbolumuzun flaqmanı indiyə klub arasından hələ bir qələbə qazanmayıb doqquzuncu yerdədirsə və həmin dövrlərdə böyük futbol məktəbi olan Gəncənin "Dinamo" komandası (indi "Kəpəz") sonuncu yerdədirsə, milli komandamızdan nə isə gözləmək müşkül məsələdi.

Amma nə qədər uduzsaq da, yenə azarkeşlər stadionla gəlir. Və mənə elə gəlir ki, onlar da bilir

Naxçıvanda bir adət var, "Yallı" oynayanda bir nəfər əlində çubuq nəzarət edir, kimsə düzgün oynamırsa onun topuğunu çubuqlayır. Həmin adam ya havanı tutub oynamalıdır, ya da ortadan çıxmalıdır. Bilmirəm həmin adama Naxçıvanda nə deyirlər, Qarabağda fərraş deyirlər.

İndi bizim milli komandanın fərraşı çatmır. Çünki komandanın baş məşqçisi bizdən olmadığından özü "Yallı" oynaya bilmir, o

mə-yənləri gətirəcək millimiz tapısına, onda da millimiz elə "Neftçi" kimi oynayacaq.

Mənə elə gəlir ki, heç AFFA-nın rəhbərliyi də "Yallı" oynaya bilmir.

"Neftçi"yə də həmişə "Yallı" oynaya bilməyənləri gətiriblər. Nə zaman ki "Yallı" oynayanlar, məsələn, rəhmətlik Böyükəğa Hacıyev, Tərlan Əhmədov o fərraş çubuğunu əllərinə alıblar, onda da "Neftçi" uğurlar qazanıb.

İndi bircə şeyə sevinirəm ki, həmin fərraş çubuğu Samir Abasovun əlindədir.

Ağdamın Baş Qərviyənd kəndi ilə bağlı yenilik

Ağdamın Baş Qərviyənd kəndində alternativ enerji ilə çalışan daha müasir bəzi innovativ texnologiyaların gələcəkdə tətbiq edilməsi nəzərdən keçirilə bilər ki, bunlara günəş enerjisi ilə çalışan istilik nasoslarının tətbiqi, elektromobillər üçün elektrikliqoldurma məntəqələri, günəş kollektorları, günəş əsaslı avtomobil parkı və sair daxildir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu fikirləri Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin İcraçı direktorun müavini Səbuhi Abdullayev Xəzər İnşaat Həftəsi çərçivəsində keçirilən panel müzakirəsində deyib.

O bildirib ki, Baş Qərviyənd kəndində söküntü işləri yekunlaşmaq üzrədir: "Bildiyiniz kimi, Ağdamın ən böyük kəndlərindən biri olan Baş Qərviyənd kəndində "Ağıllı kənd" layihəsi icra ediləcək.

Burada tətbiq ediləcək "ağıllı həllər" Slovakiyanın mütəxəssisləri və mühəndisləri tərəfindən reallaşdırılacaq. Layihə çərçivəsində ümumilikdə ərazisi 476 hektar olan kəndin tamamilə yenidən qurulması, "ağıllı kənd" kimi bərpası nəzərdə tutulur. Birinci fazada burada 275 hektar ərazidə 851 ədəd fərdi evin tikintisi planlaşdırılır. "Ağıllı kənd" layihəsi çərçivəsində burada "ağıllı" texnolo-

giyalardan istifadə ediləcək. Tullantıların utilizasiyası, "yaşıl enerji"dən istifadə və kanalizasiya təmizləmə qurğusu quraşdırılacaq. Bütün növ qəanətli texnologiyalar "Ağıllı kənd" konsepsiyası çərçivəsində tətbiq

ediləcək. Təbii materiallardan olan evlərin inşası, həmçinin evlər üçün smart texnologiyaların istifadəsi də nəzərdə tutulur.

Xidmət rəsmisi qeyd edib ki, Ağdam şəhərində yaşayış məhəllələrinin tikintisinə bu ilin iyununda başlanılıb:

"Hazırda 2-ci yaşayış məhəlləsi üzrə 11 kvartalda tikinti işləri davam edir. 2-ci yaşayış məhəlləsində 11 kvartal 66 binadan ibarət 6-sı qeyri-

yaşayış, 60-ı yaşayış olmaqla 1 268 mənzilin inşası nəzərdə tutulur. 1-ci, 3-cü və 5-ci məhəllələrdə yaşayış və qeyri-yaşayış binaların layihələndirmə işləri davam edir.

Bundan başqa 1-ci, 2-ci, 3-cü, 4-cü və 5-ci məhəllələrdə Baş plan üzrə söküntü və şaquli planlaşdırma işləri tamamlanıb. Həmçinin qeyd edilən ərazilərdə ictimai binaların tikinti işləri də icra edilir.

Məhəllələrlə yanaşı 3 kənd - Sarıcalı, Kəngərli və Xıdırılıda da inşaat işləri davam etdirilir. Ağdamın Sarıcalı kəndində 203, Kəngərli kəndində 292, Xıdırılı kəndində isə 719 fərdi yaşayış evinin inşası aparılır.

Qeyd edilən hər 3 kənddə fərdi yaşayış evləri ilə yanaşı məktəblər, uşaq bağçaları, klub icma mərkəzləri, Bayraq meydanı, bazar kompleksləri, məişət xidməti obyektləri, ailə sağlamlıq mərkəzləri, qəbiristanlıqlar, emalatxanalar, inzibati binalar və digər iaşə obyektlərinin də tikintisi getməkdədir".

ABŞ bu regiondan geri çəkilməsi adi çəkilmə olmayacaq

İsrailin Livana hücumu, arıdından İranın İsrailə raket zərbələri yeni reallıqlar yaratmaqla yanaşı, prosesləri bir qədər də sürətləndirmiş oldu.

Yaxın Şərqi indiyə dünyanın əsas diqqət mərkəzindədir. Rusiya-Ukrayna müharibəsi isə arxa plana keçib. Rusiyanın istədiyi də məhz bu idi. Diqqət etsək, Yaxın Şərqdəki proseslər qızıqandan sonra Rusiya Ukrayna ərazisində daha çox irəliləməyə başlayıb.

Yaxın Şərqlə bağlı Qərbin də mövqeyi eyni deyil. Əgər Avropa dövlətləri Ukraynaya yardım edirdisə, İsrailə bunu etməz. Belə olan təqdirdə, ABŞ iki yerə bölünmüş durumda qalır. ABŞ indiyə eyni vaxtda İsrail və Ukraynanın yükünü çəkmək məcburiyyətindədir.

ABŞ-nin işini bir qədər də çətinləşdirən məsələ isə Rusiya ilə Çinin əməkdaşlığını bir qədər də artırması, Sakit Okeanda hər iki ölkə donanmasının hərbi təlimləri və Çinin Tayvanı mühasirəyə alıb, Tayvanı necə vuracağını müzakirə etməsi, Belə olan halda, ABŞ-nin gücü üç istiqamətə yönəlir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Qərb ölkələri Ukrayna məsələsini bitirmək istəyir. Hətta Ukraynada prezident seçkilərinin keçirilməsinin vacibliyi ön plana çıxarılır. Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının Avropadakı fəaliyyətinin artması yönündə də ciddi iddialar var. Hətta Almaniya daxili işlər naziri bu məsələyə xüsusi diqqət çəkib. Ukraynanı çətin günlərin gözlədiyini indiyə demək mümkündür.

Digər məsələ isə İran faktoru. İranın İsrailə raket zərbələri endirməsi və raketlərin lazımı hədəflərə çatması İrana qarşı fikirləri də dəyişmiş oldu. İran ciddiyyə alınmayacaq dövlət olmadığını sübut etdi. Bununla paralel İran bütün istiqamətlərdə aktivləşməyə başladı. İran artıq islam dövlətləri arasında da ciddiyyə alınmağa başladı. Təsədüfi deyil ki, Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər və digər əmirliklər ABŞ-yə İrana zərbə endirmək üçün hava məkanından istifadə etməyə icazə verməyəcəklərini bəyan etdilər. İsrail hökuməti dəfələrlə İrana zərbə endirmək üçün toplantı keçirdi, nəticə sifir. Heç şübhəsiz ki, buna ABŞ mane olur.

ABŞ bilir ki, İran onun Yaxın Şərqdəki hədəflərini çox asanlıqla vura biləcək. Əgər hava hücumundan müdafiə sistemləri ilə ad qazanmış İsrailin hava məkanı yarıla bilirsə, hansısa hərbi bazaların vurulması daha asandır.

Bundan əlavə, İran açıq şəkildə bildirir ki, ona zərbələr endiriləcəyi təqdirdə, İsrail və ABŞ ilə əməkdaşlıq edən hər ölkə hədəfdə olacaq. Azərbaycan mediası İranın Ermənistanı xəbər etdiyini, Ermənistan mediası isə İranın Azər-

baycanı xəbər etməsi barədə məlumatlar tirajlayır. Bu o deməkdir ki, İran hər iki ölkəyə xəbərdarlıq edib.

Yeri gəlmişkən, İsrailin İrana zərbələr endirmək üçün raket tadarükündə də problemlər yaşadığı iddia edilir.

Ermənistanın birdən birə Rusiya Zəngəzur dəhlizinə nəzarət etmə biləcəyi heç şübhəsiz ki, İranda da bağlı ola bilər. İran Ermənistanında NATO-nun fəaliyyətinə reaksiya verdi və hədəfi olacağını dilə gətirdi. Ermənistan anlayır ki, İran onu vurmağa qərar versə, regionda heç bir ölkə ona dəstək verməyəcək. Verə də bilməz. Ona görə də, Rusiyaya yaxınlaşmaqla özünü siqortalamağa cəhd edir. Əslində, Rusiya da maraqlı manevr etdi, Ermənistandan sanki çəkilməmiş kimi addım ataraq bir yandan Azərbaycan faktorunu işə salmışdı, Ermənistanın yanında olan dövlətləri nəzərə alsaq, Azərbaycan faktoru Ermənistanı müəyyən qədər təsir edə bilər, ancaq İranın prosesə qoşulması Ermənistanı silkləməyə bilməz. Sual yaranır ki, Azərbaycanın siqortası nədir? Azərbaycanın siqortası Rusiya, ən əsas isə Çindir. Azərbaycanın Çinlə imzaladığı strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamadır.

Bəyannamədəki bir yerə diqqət etmək lazımdır: "Azərbaycan tərəfi "Vahid Çin" prinsipini qətiyyətlə dəstəkləyir, dünyada yalnız bir Çinin mövqeyini, Çin Xalq Respublikası hökumətinin bütün Çini təmsil edən yeganə qanuni hökumət olduğunu, Tayvanın isə Çin ərazisinin ayrılmaz bir hissəsi olduğunu tanıyır, istənilən formada "Tayvanın müstəqilliyi"ne qarşı qətiyyətlə çıxış edir və Tayvan boğazının iki sahili arasındakı münasibətlərin dinc inkişafını, habelə Çin Hökumətinin Çinin birləşdirilməsi istiqamətində söyləmələrini dəstəkləyir".

ABŞ-nin Tayvan siyasəti, bəzi Qərb ölkələrinin də bunu dəstəkləməsinə nəzərə alsaq, təbii ki, Azərbaycan tərəfinin bu addımı riskdir. Çin də bu riskin qarşılığını bir formada ödəməlidir.

Cənubi Qafqazda risklər artır. Gürcüstanda keçiriləcək seçkilər heç şübhəsiz regiondakı gərginliyi bir qədər də artıracaq.

Rusiyanın Cənubi Qafqazı buraxmayacağını nəzərə alsaq, ABŞ bu regiondan geri çəkilməsi heç şübhəsiz ki, adi çəkilmə olmayacaq. Maksimum zərər vurmağa çalışacaq.

Hər iki halda, istər Rusiya, istər ABŞ-ın Cənubi Qafqazdan çəkilməsi ağır nəticələr verəcək. Buna daxili çaxnaşmalar, milli münaqişələr, müharibələr, iqtidarların dəyişməsi, hətta vətəndaş müharibəsi və digər məsələləri aid etmək olar.

Hakan Fidan: "Dünya sistemi soyqırımı qəsdən dayandırmır"

Mövcud beynəlxalq sistem qəsdən Qəzza zolağında soyqırımı dayandırmır, ərəb icması və Qərbdə baş verənlərin əleyhdarları acizdirlər.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan Ankarada hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının təşkil etdiyi Fələstinin Gələcəyi Konfransında çıxışı zamanı deyib. "Fələstində soyqırımı baş verir və dünya sistemi bunu qəsdən dayandırmır. Bu o demək deyil ki, Qərbdə insanların çoxu baş verənləri normal qəbul edir. Bizim Qərb ölkələrində, ABŞ-da, Avropada çoxlu dostlarımız var. Biz bilirik ki, onlar xoşuna gəlmir və bunu dayandırmamaq istəyirlər, lakin dünya sistemi onu dayandıra bilməyəcək şəkildə qurulduğuna görə, soyqırım davam edir və baş verənlərin əleyhdarları bu faciənin qarşısını almaqda aciz, ümitsiz və təsirsiz görünürlər", - deyərək XİN rəhbəri qeyd edib.

Nazir həmçinin bildirib ki, İsrail-Fələstin münaqişəsi və hərbi əməliyyatların Livan və Suriyaya ötürülməsi sırf regional münaqişə sayıla bilməz: "Bu, beynəlxalq, global problemdir. Fələstin üçün yeganə həll yolu iki bərabər suveren dövlətin yaradılmasıdır. Netanyahunun son 20 ildəki hərəkətləri ona gətirib çıxarıb ki, iki dövlət həlli unudulub, amma biz Qəzzada iki müharibə gördük, üçüncüsünü də görürük və problem həll olunmasa, başqa ölkələrin iştirakı da daxil olmaqla, dördüncü müharibəni də görəəcəyik".

Bill Klinton prezident seçkilərinin şəffaf keçiriləcəyinə şübhə edir?..

ABŞ-ın keçmiş prezidenti Bill Klinton bəyan edib ki, ABŞ-da prezident seçkilərinin nəticələri, səslerin düzgün sayılmasından və şəffaf keçirilməsindən asılı olacaq.

"Kimin daha çox seçilmək istəyi, kimin güclü olduğunu müəyyənləşdirmək üçün, açıq və səslerin düzgün hesablanması asıl olacaq"- deyərək, Klinton Corciya ştatının Kolumbus şəhərində NBC News-in jurnalistinin sualını cavablandırarkən bildirib.

Keçmiş ölkə lideri etiraf edib ki, təmsil etdiyi Demokratik partiyanın vəziyyəti 20 il əvvəlkindən çox da fərqlənmişdir. Onun sözlərinə görə, "qələbə ilə məğlubiyyətin arasındakı fərq demək olar ki, elə həmin nöqtədə qalıb".

Daha əvvəl, sentyabrın 11-də məlum olub ki, ABŞ prezidentliyinə namizədlər- respublikaçı Donald Tramp və demokratlar partiyasından Kamala Xarris bu ay başqa-başqa telekanallar vasitəsilə xalqa müraciət edəcəklər.

Xatırladıq ki, Donald Tramp Kamala Xarrisə növbəti debatdan imtina etmişdi.

Rüstəm Hacıyev

44 günlük savaşa görə əvvəl 12600, indi isə 600 cinayət işi açıldı

Hələ 2022-ci ildə erməni mediası iddia edirdi ki, Ermənistanın İstintaq Komitəsi Silahlı Qüvvələrdə xidmət aparan təxminən 12 600 nəfərə qarşı 1600-ə yaxın cinayət işi

açıb. Həmin vaxt Ermənistanın İstintaq Komitəsinin rəhbəri Arqışti Kərəmyan Ermənistan Silahlı Qüvvələrində hərbi xidmət keçmə qaydası əleyhinə cinayətlər və hərbi əməliyyatlarla bağlı, digər cinayətlərlə bağlı başlanmış cinayət işləri ilə bağlı məlumatları təqdim edərkən demişdi.

Adalet.az xəbər verir ki, bununla bağlı yenidən cinayət işinin açılması ilə bağlı açıqlama gəlib. Beləki, Ermənistan İstintaq Komitəsinin sədri Arqışti Kərəmyan bildirib ki, 44 günlük müharibə ilə bağlı cinayət işi çərçivəsində 600-ə yaxın şəxsə bağlı işlər ittiham aktları ilə birlikdə məhkəməyə göndərilib. O qeyd edib ki, əvvəldən zabit heyəti ilə sırası heyyətlə bağlı icraatın ayrılması qərara alınıb, zabit heyəti ilə bağlı işlərə Mülki Aviasiya Administrasiyasının Mülki Müdafiə şöbəsində, əsasən, yeddi istiqamət üzrə araşdırma aparılır. Kyaramyanın sözlərinə görə, itkin düşmüş şəxslərin işlərinin araşdırılması da onların diqqət mərkəzindədir.

Əntiqə Rəşid

Gürcüstan 2008-ci ildəki səhvi təkrarlamır:

ABŞ və Qərb yardımı, Britaniya dialoqu dayandırdı

Görünən odur ki, 8 avqust 2008-ci ildə Gürcüstanın Cənubi Osetiya və Abxaziyaya qoşun yeritməsi ilə başlayan və 5 gün davam edən Rusiya-Gürcüstan müharibəsi gürcülərə böyük dərs olub. Ekspertlərin fikrincə SSRİ-nin süqutundan sonra Qərb-Rusiyaya qarşıdurmasında Rusiyanın güc üstünlüyünü nümayiş etdirməsi faktiki olaraq Gürcüstanın ərazi bütövlüyünün müdafiə olunmamasına gətirib çıxardı.

Gürcüstanla müxtəlif vədlər verərək onu Rusiya ilə münaqişəyə sövq edən bu ABŞ və Qərbin elə o vaxt gerçək simasını görən gürcülər növbəti dəfə atacaqları addımı dərinlən düşündülər. Yeni dünyanın 2 qüdrətli dövlətindən biri olan Rusiya kimi qəsbkar bir ölkə ilə münaqişəyə girmək Ukrayna aqibətini göz qarşısına almaq demək olduğunu anladılar. Gürcüstan o vaxt Rusiyaya tez təslim oldu və ziyanın yarısından qayıtdı.

Daha dəqiq, 5 gün davam edən şiddətli döyüşlərdə Gürcüstan tərəfi 169, Rusiya isə 67 hərbiçisini itirdi. Əgər Ukrayna kimi Gürcüstanda dirənmiş göstərsəydi, 2008-ci ildə daha ağır hadisələr olacağı şübhəsiz idi.

Baxmayaraq ki, 2008-ci ildə Gürcüstanın sabiq prezidenti Mixail Saakaşvili Rusiyaya qarşı böyük bir "səhv" etmişdi. Uzun müddət bu səhvi bir də heç kim təkrar etməyə cürət etmədi. Ta ki, Salome Zurabişvili Gürcüstan Prezidenti olana qədər.

Anti-Rusiyacı Zurabişvili həftə Rusiyaya uçuşlara görə "Georgian Airways"ə qarşı boykot elan etdi.

Yadınızadırsa, Rusiya - Ukrayna müharibəsi başlayanda Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili dəfələrlə bəyan etdi ki, rəsmi Tbilisi Rusiyaya qarşı sanksiyalara

vesində görüşlər olur, bu da ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün əsas platforma rolunu oynayırdı.

Böyük Britaniyanın Gürcüstandakı səfiri Qaret Uord "Interpressnews" agentliyinə müsahibəsində bildirib ki, Böyük Britaniya Gürcüstanla strateji dialoqu dondurub və

larınin fəaliyyətinə qadağa qoyulması ilə bağlı seçki kampaniyası vədindən şoka düşüb.

Qeyd edək ki, hələ iyul ayında Fransa da Gürcüstan büdcəsinə birbaşa yardımı dayandırdığını elan etmişdi.

Bunu Fransanın Gürcüstandakı səfiri Şeraz Qasri Bastiliyanın alınması günü münasibətilə keçirilən ziyafətdə demişdi.

Bundan əvvəl Al-nin ümumi bəyanatından sonra Almaniya da oxşar bəyanatla çıxış etmişdi.

"Avropa Şurası belə qənaətə gəlib ki, Gürcüstanın Avropa İttifaqına daxil olması yolu de-fakto dayandırılıb. Bu, Gürcüstan hökumətinin hər kəsin bildiyi qərarlarının nəticəsidir. Bu səbəbdən biz Gürcüstan büdcəsinə birbaşa yardımımızı müvəqqəti dayandırmış və vətəndaş cəmiyyətinə və mediaya yardımını artırmaq qərarına gəlmişdik", - deyərək səfir jurnalistlərə bildi-rib.

Qarsı əlavə edib ki, "bütün sahələrdə dəstəyi" bərpa etmək üçün Gürcüstan hökuməti kursunu dəyişməlidir. Beləliklə, Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili "ölkəmiz ingiliscə "Georgia" (Corciya - ABŞ-da bu adlı ştat var - red.) adlansa da, biz ABŞ-ın ştatı deyilik" dedikdən sonra Gürcüstanla ayrılan yardımlar ABŞ, Fransa, Almaniya tərəfindən dayandırıldı. İndi də Böyük Britaniya bu qərarı verdi.

Əntiqə Rəşid

Sərhədimizə yığılan 209 "casus" getməlidir

Avropa İttifaqının Azərbaycanla sərhəddə yerləşdirilmiş və kəşfiyyat materialları topla- maqla məşğul olan "müşahidəçiləri" sərhəddə yerləşdikləri gündən ermənilərin təxribat xarakterli hərəkətlərində bir canlanma hiss olunur- du.

nümayiş etdirir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh əldə olun- masında maraqlı deyil. Əksinə, Ermənistanı re- vanşizmə həvələndirir, Azərbaycanla sülh danı- şıqlarından çəkilməyə sövq edir.

Adalet.az xəbər verir ki, Ermənistan, Azərbay- canın növbəti tələbini ye- rinə yetirmək məcburiy- yətindədir. Beləki, Azər- baycan tələb edib ki, Aİ- nin Ermənistandakı mü- lərin aktivləşməsi, ölkənin silahlandırılması, danışıq- larda daha qeyri-konst- ruktiv mövqe tutması kimi qiymətləndirmək olar. Aİ bu missiya ilə bir daha

olduğunu erməni mediası qəzəblə yazır.

Xatırladaq ki, ötən ilin dekabrında Avropa İttifa- qının xarici işlər və təhlü- kəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Jozep Bo- rell Avropa İttifaqının Er- mənistandakı müşahidə- çilərinin sayını 138-dən 209-a çatdıracağını elan etmişdi

Həmin vaxt Avropa diplomatiyasının rəhbəri Brüsseldə mətbuat konf- ransı zamanı bildirdi ki, bu barədə qərar Aİ-yə üzv ölkələrin Xarici İşlər na- zirlərinin rəhbərliyi tər- rifindən qəbul edilib.

Borell bu addımı "Er- mənistan-Azərbaycan sərhədində sabitliyin artırıl- ması yolu" adlandırmış- dı.

Qeyd edək ki, 2022-ci ilin oktyabrında Aİ-nin Ermənistanla göndərdiyi "mülki missiya"nın üzv- lərinin sayı 40 nəfər, xidmət müddəti iki ay müəyyən edilsə də, son- radan həm şəxsi heyətin sayı, həm də müddət ar- tırıldı.

Əntiqə Aslan

Dörd ildə 632 uşaq müəssisələrdən ailələrinə qaytarılıb

Sosial Xidmətlər Agentliyinin fəaliyyətə başladığı vaxtdan ötən 4 ildə həyata keçirilən reinteqra- siya tədbirləri nəticəsində 632 uşağın müəssisələrdən ailələrinə qaydısına nail olunub.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən məlumat verilib. Bildirilib ki, onlardan 274-ü qız, 358-i oğlandır.

Qeyd edilib ki, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agen- tliyi dövlət uşaq müəssisələrindəki uşaqların ailələrinə qaydışı üçün reinteqrasiya tədbirlərinə xüsusi önəm verir. Uşaqların dövlət uşaq müəssisələrinə düşməsinin qarşısı alınması üçün də həssas qruplara aid uşaqlar və ailələri ilə bağlı sosial-psixoloji dəstək və marifləndirmə işləri aparılır.

Qeyd olunan dövrdə 500-dən çox uşağın ailələri tərəfindən müəssisələrə verilməsinin qarşısı alınib, həmin uşaqların öz ailələrində saxlanması təmin olunub.

Hərbi xidmətdən yayınmaya görə 56 cinayət işi açılıb

Hərbi xidmətə çağırışdan boyun qaçırma hallarına qarşı mübarizə davam etdirilir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətinin məlumatında deyilir.

Əvvəllər məlumat verdiyi kimi, hərbi xidmətə çağırışla bağlı yol verilən qanun pozuntularının aşkar olunaraq qarşısının alınması və profilaktikası, habelə bu sahədə korrupsiyaya qarşı mübarizə və şəffaflığın artırılması istiqamətində Baş Prokurorluq tərəfindən aidiyyəti dövlət qurumları ilə birgə davamlı olaraq kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

Həyata keçirilən kəsərli tədbirlər çərçivəsində, 2024-cü ilin oktyabr ayında olan dövr ərzində Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi (Baş İdarə), eləcə də tabe rayon (şəhər) prokurorluqları tərəfindən Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin (SHXÇDX) ayrı-ayrı vəzifəli şəxsləri və vətəndaşlar barəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işlərinin ibtidai istintaqı aparılıb və həmin şəxslər məhkəmə məsuliyyətinə verilib.

Belə ki, Baş İdarədə qeyd olunan sahədə qanunvericiliyin tələblərinin pozulması faktları üzrə SHXÇDX-dən daxil ol-

muş 29 material üzrə araşdırma aparılıb.

Bundan başqa, Baş İdarənin "161 Qaynar xətt" əlaqə mərkəzindən daxil olmuş məlumatlar və vətəndaş müraciətləri əsasında 33 material üzrə

araşdırma aparılıb. Həmin materiallardan 8-i üzrə Cinayət Məcəlləsinin müxtəlif maddələri ilə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaq aparılıb, digər materiallar üzrə isə araşdırma davam etdirilir.

Habelə, 2 material üzrə digər prokuror təsir tədbirləri tətbiq olunmuşdur.

Qeyd olunan dövr ərzində aşkar olunmuş qanun pozuntularının, onları doğuran səbəb və şəraitin aradan qaldırılması məqsədilə isə qurumun 5 əməkdaşı barəsində təqdimat verilmişdir.

Baş İdarə tərəfindən qeyd olunan sahədə qanunvericiliyin tələblərinin pozulması faktları ilə bağlı 2 əməliyyat-axtarış tədbiri keçirilmiş və bunun nəticəsində 2 cinayət işi başlanaraq istintaqı tamamlanmaqla aidiyyəti üzrə məhkəmələrə göndərilməsi təmin edilmişdir.

Bundan başqa, qeyd olunan dövr ərzində müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan boyun qaçırma halları ilə bağlı tabe rayon (şəhər) prokurorluqlarında araşdırmalar aparılıb, nəticədə 56 cinayət işi başlanıb, 448 nəfər hərbi xidmətə göndərilməsi üçün aidiyyəti üzrə SHXÇDX-yə təqdim edilib.

Həmçinin, 2024-cü ilin oktyabr ayında olan müddət ərzində Hərbi prokurorluq tərəfindən aparılan araşdırmalar nəticəsində SHXÇDX-nin ayrı-ayrı vəzifəli şəxsləri və əməkdaşları barəsində 3 cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaq aparılıb, aşkarlanan qanun pozuntularının, onları doğuran səbəb və şəraitin aradan qaldırılması məqsədilə isə qurumun 5 əməkdaşı barəsində təqdimat verilmişdir.

Hərbi xidmətə çağırış sahəsində qanunsuzluqlara qarşı mübarizə tədbirləri bundan sonra da aidiyyəti dövlət orqanları ilə birgə davam etdirilərək nəticəsi barədə ictimaiyyətə məlumatın verilməsi təmin olunacaqdır.

Zelenski Braziliyaya çağırış etdi: Putini həbs edin

Rusiya lideri Putinin G20 sammitində mümkün iştirakı ilə bağlı məlumat Ukrayna baş prokurorunun reaksiyasına səbəb olub.

Adalet.az xəbər verir ki, Ukraynanın baş prokuroru Andrey Kostin hesab edir ki, Braziliya Roma Statusu və Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməlidir. Beləki, Kostin Braziliya hakimiyyətinə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Rio-de-Janeyroda keçiriləcək G20 sammitində iştirak edəcəyi təqdirdə onun həbs edilməsini istəyib. Bu barədə Reuters xəbər verir. Kostin agentliyə müsahibəsində "Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Braziliya hakimiyyəti Roma Əsasnaməsinə üzv olan dövlət kimi, gəlməyə cəsarət edərsə, onu həbs etməyə borcludur".

Qeyd edək ki, bundan əvvəl - sentyabrın 2-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti rəsmi səfər çərçivəsində Monqolustana səfər etdi.

Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Roma Əsasnaməsinə imzalamayan və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin səfər etdiyi Monqolustana, həmçinin Türkmənistanı Putini səfər zamanı həbs etməklə bağlı çağırış etmişdi. Hər iki dövlət Putini həbs etməkdən imtina etmişdi.

Əntiqə Rəşid

Gürcü siyasətçinin erməniliyini aşkar edən «Şalaxo» rəqsi

Gürcüstanın ən varlı adamlarından biri, bazar dəyəri 1 milyard dollara yaxın olan "TBC Bank"-ın qurucusu və sahibi, Mamuka Xazaradze gürcü ictimaiyyətində hazırda qəzəblə qarşılanır.

Adalet.az xəbər verir ki, Gürcüstanın iqtidaryönlü POSTV telekanalı "Lelo" partiyasının lideri, müxalif "Güclü Gürcüstan" alyansının aparıcı siması Mamuka Xazaradzenin erməni əsilli olduğunu iddia edib və onun simasında ölkədəki bütün ermənilərə qarşı nifrət ittihamları irəli sürüb.

Beləki, oktyabrın 11-də POSTV telekanalının adı açıqlanmayan jurnalisti Xazaradzenin erməni köklərini gizlətməkdə ittiham edərək ona təzyiq edib və bunu əks etdirən video yayıb.

-Niyə etnik mənşəyinizi gizlədirsiniz?

...
-Biz bilirik ki, sizin erməni kökünüz var. Bunu etiraf etməyə utanırsınız?, - deyər jurnalist soruşub.

POSTV-nin yayımladığı videoda çəşmiş kimi görünən Xazaradze erməni köklərini inkar edir və jurnalisti sübut təqdim etməyə çağırır. Daha sonra o, replika ilə cavab verir. "Sən də taylandlı ola bilərsən..."

Jurnalist Xazaradzeye xəbərdarlıq edir ki, əlində sübut var və onu nə vaxtsa göstərəcək.

Erməni mediası gürcü televiziyasının bu mövqeyindən möhkəm inciyərək yazır: "Müsahibənin yayımlanmasından bir neçə saat sonra "Çoxmillətli Gürcüstan" azlıqlarının hüquqlarının müdafiəsi qrupu bunu "ayrı-seçkilik" və "cəmiyyətdə kök salmış stereotip (indiki halda erməni nifrət) münasibətə əsaslanan" kimi pisləyib.

POSTV istər Xazaradzeye ünvanlanan suallarda, istərsə də in-

ternetdə yayılan videonun başlığında ermənilərin "gürcülərin çoxəsrlik qardaşlıq və tarixə malik olduqları" "ən yaxşı xalq" olduğunu, ayrışdırıcı xarakterli sorğu-sual ittihamlarının qarşısını almağa çalışıb. "Tiflis erməniləri şəhərin unikal simasıdır".

İctimaiyyətin diqqətini çəkən 11 oktyabr videosu olsa da, ötən günlərdə Xazaradze iddia etmişdi ki, "Şalaxo" erməni rəqsidir və elə o vaxtdan siyasətçi erməni xislətini ələ vermişdi. Bunu anlayan gürcülər məsələyə etinasız qalmayaraq içlərindəki "erməniyə nifrət" haqq səslerini bürüzə veriblər. Beləliklə, oktyabrın 1-də "POSTV" Xazaradzenin erməni Şalaxosu" adlı videoçarxı yarandı.

POSTV isə videoda bu qənaətə gəlib ki, "Şalaxo" ənənəvi Qafqaz

xalq rəqsidir, xüsusilə ermənilər və gürcülər arasında məşhurdur. Əgər iki xristian xalqın bir-birinə qarşı nifrətinin kökünü bilmək istəyirsinizsə, onda bu sətirləri oxuyun:

Bir müddət əvvəl Gürcüstan mediasında məşhur jurnalist Qiqi Kalandadze tərəfindən "Baqramyan" batalyonunun döyüşçüsünün xa-

tirələrindən bir hissə paylaşılışdı. "Baqramyan" batalyonu gürcü-abxaz müharibəsi zamanı gürcü əhalisinə qarşı törətdikləri vəhşiliklər, dinc əhaliyə qarşı olan qəddarlığı ilə seçilirdi. Bu batalyonun döyüşçüləri yüzlərlə dinc insanı aman-

çüsü ermənilərin gürcü əsgərlərin silahlarını necə oğurladıqlarından danışdı: "Gürcülər Abxaziyada yaşayan ermənilərə güvənirdi, mənə bu güvəndən istifadə etdim. 3 litrlik qaba ara qaldırub gürcü əsgərlərinin olduğu düşərgəyə getdim. Onlar mən gətirdiyim ara q içib yuxuya getdilər. Əvvəlcədən planımı danışdığım 3-4 yoldaşımı gizlicə düşərgəyə keçirdim və biz gürcü əsgərlərin silahlarını götürüb onları ələ yadlıqları yerdə güllələdik. Onlar bir də oyana bilmədi. Sonra oradakı bütün silah-sursatı yığıb düşərgəni tərk elədik. Gürcülərdən götürdüyümüz silahları orda yaşayan ermənilərə payladım və beləcə yerli erməni əhalisini silahlandırmaq. Bu bizim üçün böyük uğur idi".

Hələ 2006-cı ildə milliyətçə abxaz olan gürcü yazar Serqi Sadjaya "Baqramyan" batalyonunun döyüşçülərinin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri vəhşiliklərdən, cinayətlərdən yazmışdı:

"Baqramyan" batalyonunun döyüşçüləri əsir düşmüş gürcü əsgərlərini və ya elə dinc əhalini ağaca bağlayıb, başlarına torba keçirib diri-diri yandırırtdılar.

Xeyli sayda qadınları zorlayıb sonra isə vəhşicəsinə öldürürdülər.

Yaştxva kəndində gənc gürcü qız erməni ailəyə güvənib, onların evində gizləndi. Həmin ailə qızcağazı "Baqramyan" batalyonunun döyüşçülərinə təhvil verdi və bütün batalyon gənc qızı sıra ilə zorladı və sonda gənc qız aqlını itirib dəli oldu".

Ermənilərin törətdikləri vəhşiliklərin şahidi olan Nodar Natadze isə bunları yazır:

"Baqramyan adına olan batalyon çox sayda cinayətlər törətdi. Müharibənin sonrasında gürcü partizanlar erməni döyüşçüsünü əsir götürmüşdülər. O ağlamağa başladı və partizanlara onu öldürməmələri üçün yalvarırdı və onlar üçün hər şey edə biləcəyini söyləyirdi. Sonda partizanların erməniyə yazdığı gəldi və onu buraxmağa hazırlaşanda erməninin döş cibində bir balaca bağlama tapdılar. Bağlamayı açanda içindən çıxarılmış gözlər, kəsilmiş burun və qulaqlar çıxdı. Əlbəttə ki, bunlar dinc gürcülərin kəsilmiş burnu, qulağı və çıxarılmış gözləri idi, çünki o vaxt abxazlar ermənilərə öldürülmüş hər gürcü üçün 100 dollar ödəyirdilər və onlar sübut kimi öldürülmüş şəxsin kəsilmiş hansısa bir orqanını tələb edirdilər. Beləcə, erməni döyüşçünün "Baqramyan" batalyonundan olduğu məlum oldu".

Bu hadisələrin şahidi olan German Beseliye yazır:

"Çox insan öz ev-əşiklərini atıb getmək istəmirdi, çünki çoxunun evində yataq xəstələri var idi. Erməni döyüşçüləri Marxeuli kəndinə qirib gürcülərə divan tutmağa başladılar. Mənim qonşum samamların içinə gizlənməyi bacardı lakin ermənilər bunu gördü və samana benzin töküüb yandırdılar və kənarında dayanıb arvadın necə yandığına baxdılar. Hər kəsin gözünün qabağında yaşlı gürcü qadının başını balta ilə kəsdi. Onlar gürcülərə qarşı çox qəddar idilər".

"Baqramyan" batalyonunun cinayətləri barədə Gürcüstanın Baş Prokurorluğunda 200 cildə yaxın cinayət işinin olduğu iddia edilir.

Əntiqə Aslan

Faiq QISMƏTOĞLU
faiqqismetoglu@box.az

Başqa dünyanın adamları...

Dünyada elə insanlar, elə ziyalılar, elə alimlər var ki, yüz il keçsə də onların yeri görünür.

Allah and olsun, yeni gələnlərin heç biri onları əvəz eləyə bilmir və yüz il bundan sonra da əvəz edə bilməyəcəklər! Ola bilər ki, mənim fikirlərimlə razılaşmayanlar olsun...

O yaşamanı da qəbul edirəm. Amma onu qəbul etmirəm ki, dağa təpə deyilməz, təpəyə də dağ! Bu gün Azərbaycan ədəbi tənqidi çox bərbad gündədir. Bir də gördün tanınmış tənqidçi zəif bir romani, povesti, həтта şeiri elə tərifləyir ki, adam məəttəl qalır. Çünki ədəbi tənqid hər hansı bədii əsəri tərifləmək yox, təhlil etmək, zəif və müsbət tərəflərini konkret faktlar, epizodlarla araşdırmaq missiyasını yerinə yetirir.

Bir də görürsən ki, bir tənqidçi ortabab və həтта kütlə tərəfindən tanınmayan və qəbul edilməyən şeirlər kitabının tərifini göyün yeddinci qatına qaldırır. Sən də onun səmimiyyətinə inanıb, axtarıb tapırsan, oxuyursan və görürsən ki, tərifə layiq şeirlər deyilmiş. Ramiz Rövşən sözü ilə demiş olsaq, "bir qəpiyə dəyməyən şeirlərdir".

Biz ədəbi tənqid deyəndə yadımıza Məmməd Arif Daşzadə, Bəkir Nəbiyev, Yaşar Qarayev, Qulu Xəlilov, Aydın Məmmədov, Kamil Vəli Nərimanoğlu... düşür. Və dahi alimlərin, ədəbi tənqidçilərin qələmindən çıxmış hər yazı çox unikal, obyektiv və səmimi idi. Yeni sözü-müzün canı odur ki, bu alimlər təriflə yox, ədəbi təhlil və tənqidlə məşğul olublar. Onlar başqa dünyanın adamları idi.

Və bu gün özünü tənqidçi sayanlar o dahilərdən çox şey öyrənə bilərlər. Yoxsa, bu gün bir tənqidçi kimi tərifləyir, sabah da həmin adam onu tərifləyir! Vallah, bu, ədəbi tənqid deyil, ədəbi tərif olur!..

Qafqaz dövlətlərinin xarici borcu:

Gürcüstan borc bataqlığında

Gürcüstanın xarici dövlət borcu sentyabrın sonunda 9,03 milyard ABŞ dolları təşkil edərək ilk dəfə olaraq 9 milyard dollar həddini keçib.

Adalet.az xəbər verir ki, bu fakt Gürcüstan Maliyyə Nazirliyinin saytında dərc edilmiş mövcud məlumatlardan götürülüb.

Gürcüstanın Maliyyə Departamentinin məlumatına görə, Gürcüstanın dövlət borcu əvvəlki ayla müqayisədə 43,4 milyon dollar artıb.

O cümlədən, Avropa İnvestisiya Bankına olan borc 9,1 milyon ABŞ dolları, Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankına olan borc 17 milyon dollar artıb.

Gürcüstanın digər dövlətlərə borcları arasında onun Fransaya olan borcu 1,6 milyon dollar artıb ki, bu da Gürcüstanın dövlət borcunun ən böyük kreditörü olmaqda davam edir. 814,5 milyon dollardan çox olub. Almaniyaya olan borc 7,2 milyon dollar artaraq 617,6 milyona çatıb, Rusiyaya olan borc isə dəyişməz olaraq 7,8 milyon dollar olub.

Bir il ərzində Gürcüstanın dövlət borcu 580,7 milyon ABŞ dollarından çox, o cümlədən Asiya İnkişaf Bankına olan borcu 216,3 milyon dollar, Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankına olan borcu isə 220,4 milyon dollar artıb.

Ermənistanın xarici borcla bağlı məlumatı isə Ermənistan parlamentinin "Hayastan" fraksiyasının deputatı Artur Xaçatryan açıqlayıb. O bildirib ki, iyunun 1-nə olan məlumatda Ermənistanın xarici borcu 12 milyard dolları keçib: "Əhalinin sayına bəlsək, hər birimizin 4000 dollardan çox borcumuz var".

Qeyd edək ki, 2024-cü il 1 iyul tarixinə Azərbaycanın xarici dövlət borcu 5 milyard 367,5 milyon ABŞ dolları, daxili borcu isə 16571,9 milyon manat təşkil edib.

Əntiqə Rəşid

Həm prokuror, rəis, nazir olmaq istəyir...

Heç kimə sirr deyil ki, çoxları ali məktəbi bitirib, nazir, prokuror, rəis, baş həkim olmaq istəyir.

Qoy olsunlar! Burada pis heç nə yoxdur. Ancaq realıqla razılaşmaq lazımdır. Hüquq fakültəsini bitirən hər məzun təbii ki, prokuror, rəis ola bilməz.

Çünki ölkəmizdə 60 rayon var və 60 rayona da uzaqbaşı 120 prokuror, rəis təyin edilə bilər. Hansı ki, hər ali məktəblərin hüquq fakültəsini yüzlərlə məzun bitirir. Onların əksəriyyəti isə ixtisasına uyğun iş tapa bilmir.

Heç adı vəkil kimi fəaliyyət göstərə bilmir. Bunun üçün ən azından yenidən imtahan verib, müsahibədən keçməlidirlər. Bu da bir o qədər də asan məsələ deyil. Bir sözlə, hüquq fakültəsini bitirmiş əksər məzunların prokuror, rəis olmaq arzuları ürəyində qalır. Bizdə nədənsə, peşə dalınca getmək istəyənlər çox azdır. Amma bərbər, dərzi, rəngsaz, maşın ustası olmaq istəyənlər bir o qədər də çox deyil.

Hansı ki, həmin peşələrin sahibi lap yaxşı dolanırlar, ev, maşın alırlar. Mən bir neçə bərbər tanıyıram iki evi, iki maşını var, özü də bəy kimi dolanırlar. Bizim gənclər əsasən "prestij" arxasınca qaçır. Ona görə də hüquq fakültəsini bitirən məzunların əksəriyyəti diplomu ola-ola işsiz qalırlar. Məhz buna görə də gənclərimiz yaxşı- yaxşı düşünməlidir. Ki, onlara "prestij" lazımdır, yoxsa, iş yerləri?!

Hava şəraitinə uyğun...

Kimliyindən asılı olmayaraq sükən arxasına əyləşən kimi yol hərəkəti qaydalarına əməl etməlidir.

Əgər buna əməl etməyən sürücülər varsa, deməli, həyatlarını təhlükə qarşısında qoyurlar. Artıq bir neçə gündür ki, ölkə ərazisinə fasiləsiz yağışlar yağır. Heç şübhəsiz, yağışlı havalarda respublikanın avtomobil yolları sürüşkən və təhlükəli olur. Belə havalarda isə sürücülər birmənalı olaraq sürət həddinə əməl etməli, ara məsafəsi saxlamalı, bir sözlə, metroloji şəraiti nəzərə almalıdır.

Əks - təqdirdə onda qəzalar qaçılmaz olacaq. Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin inspektoru Elvin Hacıyev deyir ki, biz mütəmadi olaraq havaların yağışlı -yağmurlu olması ilə əlaqədar hərəkət iştirakçılarını xəbərdar edir, onlar arasında təbliğat işləri aparırıq.

Təbii ki, bu maarifləndirmə işlərinin müsbət nəticələri də olur. Amma tövsiyələrə əməl etməyən sürücülər də olur. Ona görə də yaxşı olardı ki, bütün sürücülər yol hərəkəti qaydalarına riayət etsin. Bununla onlar həm özlərini, həm də digər hərəkət iştirakçılarının təhlükəsizliyini təmin etmiş olur!

Bu millət heç dəyişməyib...

Bizim millət gözəl, sadə millətdir. O qədər sadədir ki, kim nə deyir, ona inanır. Bu da millətimizin böyük ürəyindən irəli gəlir. Amma bizim millət başqaları kimi kitab oxumağı, elm dalınca getməyi bir o qədər də sevmir. Bax buna görə biz tərəqqi

edə, irəli gedə bilmirik. Məşhur türk ilahiyatçı alim Yaşar Nuri Türkez deyir ki, dinin rəmzi saqqal, namaz, hicab deyil. Dinin rəmzi elm, ədalət, əxlaqdır. Bu deyimə, heç kimin iradı ola bilməz.

Oktyabrın 13- də günorta saatlarında metro qatarı ilə evə qayıdırdı. Qatarda çadra geymiş bir qadın gördüm və çox təəccübləndim. Tək mən təəccüblənmədim, qatarda əyləşmiş əksər insanlar heyratlandı. Biz çadranın, dini dəyərlərin əleyhinə deyilik. Çadıra həmin qadının saçından tutmuş, ayağına qədər örtmüşdü. Həтта o qadının gözləri belə görünmürdü. "Qurani-Kərim" də belə geyimlə bağlı bir aya, bir surə yoxdu. Bəs onda bu geyimdir, qardaş?! Mirzə Cəlil bu millətin gözün açmaq istədi. Amma millətin gözü açılmadı ki, açılmadı. O vaxtdan bu günə kimi heç nə dəyişməyib, əksinə cahillik bir qədər artıb və artır. Bir ölkədə mollaların sayı çoxalırsa, heç şübhəsiz, cahillik də artacaq!!! Bax belə!

Nə yeyiriksə, vallah, qorxuruq...

İndi dünyanı saxta məhsullar başına götürüb. Həтта bir çox ölkələrdə saxta düyü, saxta ət də istehsal olunur və üçüncü ölkələrə göndərilir. Heç şübhəsiz ki, bizim də ölkə

belə təhlükədən uzaq deyil.

Amma sovet dönməndə məmləkətimizə bu qədər saxta və mənşeyi bilinməyən məhsullar gətirilmirdi. İndi adam nə yeyirsə, qorxa-qorxa yeyir! Mağazalarda və bazarlarda satıla yağlardan, şirniyyat məhsullarından alıcılar çox narazılıq edirlər. Bir dostum deyir ki, 8- çə Kilometr bazarından süzmə aldım, gördüm içində palma yağı qatıblar.

Bu bazarda alıcıları çəkidə aldatmaqla yanaşı, həm də keyfiyyətsiz məhsullar satılır! Ölkəmizdə qida məhsullarına Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi nəzarət edir. Onlar da bu işin öhdəsindən yetərinə gələ bilmirlər, əgər gəlsəydilər, ölkəmizdə sayı-hesabı bilinməyən saxta və keyfiyyətsiz məhsullar bu qədər çox olmazdı.

Xüsusi ilə qara çörəyin istehsal sahəsində özbaşınalıq davam edir və əlaqədar qurum bu qanunsuzluğun qarşısını ala bilmir.

50 nömrəli marşrut nə vaxt düzələcək?

Bakıda çoxlu sayda marşrutlar var. Onların nümunəvi yaxşı işləyənləri də, var, pis fəaliyyət göstərənləri də!

Yəqin ki, buna kimlərsə, şübhəsi olmaz! Ancaq Bakıda elə marşrutlar var ki, sənişinləri lap boğaza yığıb. Camaatı tənqə gətirən marşrutlardan bəlkə də birincisi metronun "Neftçilər" stansiyasının yaxınlığından Yeni Günəşliyə hərəkət edən 50 nömrəli avtobuslardır.

Həmin marşrutda davamlı olaraq sürücülərin intizamsızlığı, mədəniyyətsizliyi ilə üzlaşmaq olur. Onları əksəriyyəti avtobusu dayanacaqdan kənar saxlayır, telefonla danışır, siqaret çəkir, nəqliyyat vasitəsini qapısızcaq idarə edir və həтта digər avtomobillərlə ötürür.

Sənişinlər çoxlu sayda narazılıq etdiyinə baxmayaraq, heç bir nöqsan düzəlmir.

Tənqidi yazılara isə marşrutun sahibi əhəmiyyət vermir, əksinə vəziyyət bir qədər pisləşir. Son vaxtlar bu marşrutda gənc sürücülər işə qəbul edilib, amma onlar da qanunlara əməl etmirlər. Heç belə getmə, 50 nömrəli marşrutda mövcud nöqsanlar düzələndə deyil!

Biz sürücüləri cərimə etmək yox...

Bakı şəhərində hərəkətin təhlükəsizliyini təmin etmək, yol polisinin üzərinə düşür. Əlbəttə, yol hərəkəti qorunursa, baş verə biləcək qəzaların da qarşısı alınmış olur.

Bu mənada Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin beşinci təyinatı əməkdaşları fərqlənirlər.

Onlar sərxoş, kobud qayda pozuntularına yol verən, avtoxuliqanlıq edən, ötmə əməliyyatını düzgün yerinə yetirməyən, texniki cəhətdən nasaz avtomobili idarə edən, təhlükəsizlik kəmərinə istifadə etməyən sürücülərə qarşı ciddi mübarizə aparırlar! Beşinci təyinatın komandiri Nurlan Əliyev deyir ki, ölkəmizdə noyabrda keçiriləcək beynəlxalq tədbirlə əlaqədar olaraq üzərimizə məsul vəzifələr düşür. İlk növbədə ona çalışın ki, yol hərəkəti qaydalarını yüksək səviyyədə təmin edirik.

Son vaxtlar avtobus dayanacaqlarını zəbt edən və dayanma, durma qaydalarını pozanlara qarşı daha güclü mübarizə aparırıq.

Bizim məqsədimiz sürücüləri cərimə etmək deyil, onları maarifləndirməkdir. Ona görə də hər bir sürücü qanunlara hörmətlə yanaşmalı, yol polisinin tövsiyələrinə əməl etməlidir!

EMİL FAİQOĞLU

Ağcabədidə Rəşad Məcidin 60 illik yubileyi qeyd olundu

Əməkdar mədəniyyət işçisi, yazıçı, publisist Rəşad Məcidin 60 illik yubileyi münasibəti ilə onun doğulduğu Ağcabədi rayonunda ədəbi-bədii tədbir keçirilib. Öncə Heydər Əliyevin abidəsi və Qəhrəmanlar Parkı ziyarət olunub.

Yaqub Məmmədov adına Ağcabədi Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən tədbirin birinci hissəsində Rəşad Məcidin yaradıcılığına həsr olunmuş sərgiyə baxış keçirilib. Mirzə Fətəli Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının təşkil etdiyi "Əməkdar mədəniyyət işçisi Rəşad Məcid-60" başlıqlı sərgidə yazıçının Azərbaycan dilində, həmçinin xarici dillərdə nəşr olunan kitabları, o cümlədən redaktorlu olduğu və haqqında yazılan kitablar nümayiş etdirilib.

Sonra tədbir mərkəzin konfrans zalında davam

edib. Əvvəlcə Rəşad Məcidin ömür yolundan bəhs edən videoçarx nümayiş olundu.

Sonra tədbirin moderatoru, yazıçı, publisist Aqil Abbas açılış nitqi ilə çıxış edərək yubileyi səhnədəki yerinə dəvət edib.

Tədbirdə M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru, pro-

fessor Kərim Tahirov, Qabaqcıl maarif xadimi Ədalət Hüseynov, "Aran" qəzetinin redaktoru, AYB-nin üzvü Məhsətəli Musa, Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafil Hüseynov çıxış edərək Rəşad Məcidin yaradıcılığından, uğurlu fəaliyyətindən söz açıb, öz ürək sözlərini, xoş arzularını bildiriblər.

Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafil Hüseynov yubileyi Fəxri fərman və hədiyyə ilə təbrik edib.

Tədbirdə həmçinin Rəşad Məcidin Ağcabədidə çıxan "Sürət" (hazırkı "Aran" qəzeti) qəzetində 1982-ci ildə çap olunmuş ilk şeiri məktəbli Nəimi Ağayev tərəfindən səsləndirilib. Rəşad Məcidlə Şuşada tanış olmuş daha bir məktəblinin - Məcid Məmmədovun şairin "Cıdır düzü" şeirini səsləndirməsi və sazda "Ruhani" havası çalaraq onu təbrik etməsi tədbirdə xüsusi ovqat yaradıb.

Görüşdə Rəşad Məcidin şeirinə bəstələnmiş və digər mahnılar ifa olundu.

Yekunda yubilyara söz verilib. O, hər dəfə doğma Ağcabədiyə gəlməkdən çox məmnun olduğunu qeyd edib, tədbirin təşkilatçılarına minnətdarlığını bildirib.

Qədim Alban və Oğuz abidələrinə yenidən

"əl gözdirilir: "Şübhəli" hissələr silinir

Əvvəlki məqalələrimizdə də bildirmişdik ki, Ermənistan hökuməti və ictimaiyyəti qədim Oğuz və Alban abidələrini erməniləşdirmək üçün mütəşəkkil hücumla keçiblər. Daha dəqiq, mütəxəssislər statistikasına görə İndiki Ermənistan ərazisində Azərbaycana məxsus 3500 tarix və mədəniyyət abidəsi yox edilib.

Adalet.az xəbər verir ki, Ermənistan Tehsil və Mədəniyyət Nazirliyinin Ekspert Komitəsinin cari ilin dördüncü iclası keçirilib. İclasda bir sıra tarix və mədəniyyət obyektlərinə yeni aşkar edilmiş abidələrə statusun verilməsi məsələsi müzakirə olundu. Beləki, Komissiyanın müsbət rəyinə əsasən, iyirmi əsrdə tikilmiş bir neçə tikili xüsusi əhəmiyyətli abidə statusu alıb. Bundan başqa qədim dövrlərə aid, qədim albanla-

ra və oğuzlara məxsus daha səkkiz tarix-mədəniyyət obyekti respublika əhəmiyyətli abidə statusu alıb.

Erebuni i.ə.v. Gerezmanots "Şəhər panteonu-3" (1980-ci illərdə), Ararat rayonu (Vedi rayonunun indiki adı -red-Ə.R), Urtsadzor (Çimənkənd -red- Ə.R) kəndinin "Mankuk" ərazisindən tapılmış (3.98.13) XIII-XVI əsrlərə aid 6 xaç daşı, və 13-14-cü əsrlərə aid Tsaxkadzor (Tsaxadzor" - "Çiçəkli dərə".Erməni dilində "tsaxik" - gül, çiçək, dzor -dərə deməkdir.-red- Ə.R) şəhərində, Kotayk marzında (Kotayk-Ağadərəsi, Katnaxpyur, Aqadzor - İrəvan quberniyasının İrəvan qəzasında, indi Ellər (Kotayk, Abovyan) rayonunda kənd)Tsaxkunyats meydanının səki işləri zamanı aşkar edilib.

Maraqlı burasıdır ki, Qafqaza 1813-28-ci ildə Rusiya

çarının əmrinə əsasən köçürülən ermənilər burda yaşayış eramızdan əvvəl gedib çıxan tarixi abidələri özünə küləşdirməyə çalışıb və çalışacaq, eyni zamanda yəqin ki, qədim abidələrə yeni əlavələr olacağı, abiddədə şübhəli yerləri olacağı hissələrə əl gəzdiriləcəyi də şübhəsizdir.

Qeyd edək ki, artıq 2024-cü ilin əvvəlindən erməni-

lər qədim türk və alban abidələrini yenidən təmirə bağlayıblar. ABŞ-ın Ermənistanadakı səfirinin Mədəni Dəyərlərin Qorunması Fondu məbədini bəzi hissələrində bərpa işlərinə, digər hissələrində isə gücləndirmə işlərinə 175 min dollar ayırıb.

Ə. Rəşid

"Qırmızı Planet"də tapılan qara obyektlər Marsın sirrini açacaqmı?

İnsanın əli çatmadığı amma ilgi hədəfi olan obyektlərdən biri də Mars planetidir. İnsanlar adətən haqqında miflər yaratdığı obyektlərin gerçəklikləri ilə tanış olarkən, bilgi əldə edərkən həyəcanla bu bilgilərin kökünü bilməyə çalışır.

Xatırlayırınsınızsa, 2 il əvvəl ABŞ-ın Milli Kosmos Agentliyinin (NASA) "Curiosity" kosmik aparatı tərəfindən Marsda çəkilən fotoda əks olunan qarıya bənzər boşluq müzakirə mövzuna çevrilmişdi. Planet sakinləri "qarı"nın Marsda yadplanetlilər tərəfindən tikilən infrastrukturaya aid olduğu iddia edirdi.

Keçidə açıldığı iddia edilən qapının Mars sakinlərinin yeraltı sığınacağına və ya başqa bir kainata açıldığı da iddialar ara-

sındaydı. Hazırda bu kimi Mars tapıntıları insanların bu sahəyə marağını daha da artırır.

Adalet.az xəbər verir ki, bu günlərdə alimlər Marsın cənub qütübündə əriyən buzların altından çıxan sirlə qara obyektlər aşkar ediblər.

Bu barədə Avropa Kosmik Agentliyi məlumat yayıb.

"Mars Ekspres" aparatı tərəfindən Marsda çəkilmiş fotoların tədqiqi zamanı məlum olub ki, qara obyektlərin tərkibində çoxbucacqlı naxışlarla örtülmüş qalın buz və toz qarışığı təbəqələri var. Güman edilir ki, bu nümunələr onilliklər, bəlkə də əsrlər boyu bir-birini izləyən buzların əriməsi və sonra dondurulmasının ardıcıl dövrləri zamanı formalaşmışdır.

Bu yaxınlarda çəkilmiş fotosəkilər də ölçüləri bir neçə on metrə qədər olan yelçəkən formalı çöküntüləri göstərirdi. Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, Marsda bir çox buz birləşmələrinin tədqiqi "Qırmızı Planet"nin iqliminin xüsusiyyətlərini daha yaxşı təsvir etməyə kömək edə bilər.

Qeyd edək ki, bəzi elm adamları Marsın 4 milyard il əvvəl həyat üçün uyğun bir planet olduğunu iddia edirlər.

Alimlər uzun illər baş sındırıdqları "Marsda su varmı" sualına cavabı hələ 2008-ci ildə tapmışdılar. Həmin il NASA-nın "Phoenix" zonduna Marsa endi və torpağın altında buzlu su tapdı, amma bu, yalnız başlanğıc idi. NASA-nın ard-arda göndərdiyi

zondlar qırmızı planetdə əvvəllər okeanlar, dənizlər və çayların olduğunu göstərən çoxlu dəlillər tapdı.

Suyun olması Marsda həyatın olması demək deyil. Hələlik elm adamları bu planetdə birçə canlı və ya əvvəllər mövcud olmuş canlılara dair bir iz belə tapı bilməyiblər. Alimlər atmosferi incə olan Marsın həyat üçün əlverişli olmadığı qənaətindədir. Amma Yer atmosferinin əsasən karbon və karbonmonoksid qazlarından ibarət olduğu zamanlarda Mars oksigenlə zəngin idi. Dörd milyard il əvvəl Yerdə həyat olmağın, Mars artıq yaşayış üçün əlverişli bir planetdi.

Vaxtilə "yaşıl" olan Marsın bu gün "qırmızı planet" adlandırılmasının səbəbi onun dəmir oksidi tozu, yeni pasla örtülməsidir.

Əntiqə Aslan

Bayaqdan elə hey, Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovun atası Ağakərim İbrahimovun vəfatı ilə bağlı xəbərlər oxuyuram... Hələ 2019-cu il idi, elə oktyabr ayı idi. Onda da buna bənzər xəbərlər qarşıma çıxmışdı. O vaxt həkimlər çıxıb açıqlama verdi ki, Ağakərim İbrahimov açıq ürək əməliyyatı keçirib:"O, ürək damarlarında yaranan tıxanmalara görə əməliyyat edilib. Vəziyyəti yaxşıdır. Ağakərim İbrahimov hazırda özünü yaxşı hiss edir"

Daha sonra əməliyyatdan yenidən çıxmış Ağakərim əmi, özü danışdı, dedi ki, göstərdikləri hər tərəfli dəstəyə görə Heydər Əliyev Fonduna öz dərin təşəkkürümü bildiriməm".

Bu açıqlamadan sonra sevinдик, rahatlandıq. Ürəyimiz sakitləşdi.

Yenə eyni kədərli məlumatı oxuyuram. Amma yenə inanmağım gəlmir, inanmıram. Yenidən oxuyuram, amma səbrlə gözləyirəm ki, yenə yazacaqlar ki,

Mübarizə görə tanıdıq, təmkininə, vətənpərvərliyinə, müdrikliyinə görə sevdik

məlumat səhvdir. Biləsuvar Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının həkimləri çıxıb açıqlama verəcək ki, yanlışlıq olub, xəstəmin vəziyyəti yaxşıdır. Bayağdan gözləyirəm... Xəstəxana gözlədiyim "yanlışlıq" açıqlamadı.

Əksinə Milli Qəhrəmanımızın qardaşı Rəşad "gözləntimi" puç elədi:"Bəli, Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovun atası Ağakərim İbrahimov vəfat edib"dedi.

Bütün şəhid ataları başımızın tacıdır, şəhid yadıqardır, əzizimizdir! Hər birinin qarşısında baş əyirəm! Şəhid atası olmaq həm də bir imtahandır. Məhz o müqəddəs şəhidin adına layiq ata adını saxlamaq da doğrudan da bir imtahandır.

Ağakərim əmini 2021-ci ilə qədər qiyabi tanıyırdım. Haqqında o qədər oxumuşdum ki...Nə qədər dözümlü, vətənpərvər, xalqına vurğun, el-obasına yanmcıl olduğunu məqalələrdən öyrənmişdim, onu tanıyanlardan eşitmişdim.

Xüsusən 2021-ci ilin 18 iyununda Biləsuvar rayonu Əliabad kəndində olarkən biləsuvarlılar onun haqqında sanki müqəddəs dünyalardan gəlmiş müqəddəs insan kimi danışirdilər.

Hələ Malik Piriyyəv adına Əliabad kənd orta məktəbinin direktoru Bəsirə müəlliminin dediklərini unutmuram:" 19 iyununda Mübarizin postda olmaması xəbəri kəndə çatanda hamı əmin idi ki, Mübariz arzusunu həyata keçirmək üçün gedib.

Ağakərim qardaş məktəbə gəldi və üzünü mənə tutub bayraq istədi. Baxmayaraq ki, axtarış davam edirdi, Ağakərim qardaş bayrağı məndən alıb darvazaya sancdı.

Dedi ki, müəllimə mən bilərəm oğlum hardadı, onu Azərbaycanda axtarmayın... O Azərbaycanda deyil...Belə valideynin qarşısında baş əyməmək mümkün deyil! İnsan doğma balasını necə gözəl tanıyır və inanırımış!"

Bəli, Ağakərim əmini Azərbaycana Mübariz tanıtdı, amma Ağakərim əmi öz ləyaqətli davranışı, danışığı, mərdanəliyi, təmkinini, dürüstlüyü ilə özünü bu xalqa sevdirdi.

El ağsaqqalı idi, danışdığı hər kəlmə dürr-inci idi deyə, kimsə onun dilindən inciməmişdi. Elə efriflərdə, ekranlarda, tədbirlərdəki çıxışlarda böyüklüyünü, müdrikliyi ortaya qoydu. Sevidi!

O vaxt - 2021-ci ilin 18 iyununda Ağakərim əmi ilə söhbətələşəndə də, elə onu dinləyə-dinləyə düşündüm ki, hər obada belə bir müdrik kişi, belə bir ağsaqqal olsaydı, nə indiki dövrdə bu qədər cinayətler, əxlaqsızlıq, tərbiyəsizlik baş verməzdi. Ağakərim İbrahimov şəhid atası olaraq, şəhid atalarının bir çoxuna, ağsaqqal olaraq yaşlı insanların böyük əksəriyyətinə canlı nümunəydi! Zətan Mübariz İbrahimov kimi 30 illik işğal dövründə bir inqilabi iş imza atan oğulun atası olmaq böyük fəxrdir.

Bundan başqa bir də onunla fəxr edirik ki, bizim Ağakərim İbrahimov kimi ağsaqqalımız olub.

Məkanın cənnət olsun, böyük adam, ağsaqqal adam, ləyaqətli adam!

Əntiqə RƏŞİD

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglua@mail.ru

Sənə danışmağın yolun tapmışam

Elə insan var ki, özü-özülə danışmağı, tənhalığı, sükutu sevir. Yəni bu adam üçün hardasa türki-dünyalıq daha önəmli, nəinki səs-küylü, çal-çağırılı, hətta adamın halına hansısa bir təsir edən məkanı... Demək istədiyim odur ki, ikinci qrupa aid olan adamlar adətən daha şən, daha qayğısız və hətta bir az hər şeyi boş verənlərdir. Bir az da çıpaq desəm, onların arasında "Araz aşığından, Kür topuğundan" düşüncəsi ilə yaşayanlar da bir ayrıca zümrə təşkil edir. Deməli, kim həyatı necə tursa, zamanın axarına necə qoşulursa, ömrü də, günü də o cürə davam edir. Lakin...

Yazımın əvvəlində vurğuladığım sükut, tənhalıq adamları ilk baxışdan nə qədər qara-qabaq, kədər, qəm auralı təsir bağışlasalar da, onların da içərisində daxili işıqla, nurla, sevgilə, sevincə dolu olan yetərinə Allah bəndələri var. Bax, həmin Allah bəndələrindən biri sayıram özümü. Hara çəkilməyimdən, hansı dalğada, hansı kordinatda olmağımdan asılı olmayaraq, həmişə bir səsi eşitmək istəmişəm, bir gözə baxmaq istəmişəm, bir Allah bəndəsi ilə, daha doğrusu, Allahın qarşıma çıxardığı mələyi ilə nəfəs-nəfəsə dayanıb, diz-dizə oturub bu dünyanı unutmamışam.

Siz də bilirsiniz ki, istəyə qadağa yoxdu. Onu heç bir qanun cəza müstəvisinə çıxara bilməz. Çünki o istək ürəkdedi, ruhdadı. Onu bir Allah görür, bir də sahibi. Ona görə də bu istəyə şahid də tutmaq, vəkillik də etmək mümkün deyil. Elə bu üzəndir ki, həmin istəklər insanı danışıdır, havalandırır, hətta dəli edir. Sözü böyük mənasında Məcnuna çevirir. Bax, onda da kimin hansı qiyməti verməyindən, hansı nəzərlərlə baxmağından, arxanaca hansı küfürləri etməyindən asılı olmayaraq, sən öz auranda qalırsan. Yəni öz Məcnunluğunla öz dünyanın sahibi olursan. O dünyanın da Leylisi - Allahın yer üzünə göndərib sənə ilə qarşılaşdığı mələyidi...

Deməli, mən də özümü saydığım zümrənin arasında hər gün, hər saat, hər an içimdə özümə və Allahımla danışırım. Özümün özümə dediklərimi Allahımın sənə çatdırmasını istəyirəm. Həm yalvarışla, həm göz yaşları ilə. Və bu yaşamın dəyərini də, mənasını da sənə və sənə varlığında görürəm. Elə ona görə də təklidimdə, tənhalığımda öz-özümə pıçıldadıqlarımı misralara çevirirəm. Sonra da o misraları özümə sənə gah da şəklinə tutub oxuyuram:

*Mən qapını döyəcəyəm hər zaman,
Açmasan da, küsmüyəcəm, bunu bil!
Yormayacaq məni nə ah, nə aman -
Ümidimi kəsməyəcəm, bunu bil!*

*Dan yerinə boylanacam, görməsəm -
Gün işığın, doymayacam, hörməsəm!
Dodağının - solmayacam, dərməsəm -
Təbəssümün, bəsləyəcəm, bunu bil!*

*Əlim Allah ətəyində, ünümsə
Sənə çatır, bəs ələyir - gülümsə!*

*Bu sevgidən mənə düşən ölümse -
Sevə-sevə səsləyəcəm, bunu bil!*

Heç kim deyə bilməz ki, insanın düşüncəsi, məntiqi mütləq bütün bəşər övladının kökləndiyi, dayaq nöqtəsi hesab etdiyi mərkəzə hesablanmalıdır, ordan pərvəriş tapmalıdır. Mənim birmənalı olaraq özüm üçün qəbul etdiyim və gerçəkliyinə heç bir şübhəm olmayan yaşam məntiqim Sevgidən ibarətdir. Özü də bu sevgi həm həyatı, həm təbiətə, həm insanlara, həm doğmalara, həm çevrəyə, həm də sevdiiyə.

Təbii ki, burda başlanğıcda Allah dayanır. Allaha olan sevgim mənə imkan verir ki, bəndələri də sevim. Onların içərisindən seçdiyim mələyi də Allah qədər sevə bilim. Bu cür yaşamanın, bu məntiqə söykənişin nəyi və harası yanlışdır, onu deyə bilmərəm. Ən azından ona görə ki, mən burda yanlışlıq görə bilmirəm. Gördüyüm, tanıdığım, bildiyim Allahdı, bir də Sən! Özümü də bu təqdimatda Allahın verdiyi sevgini yaşayan bəndə kimi görürəm. Ona görə də zamanın nəbzini tutmağa, həyatın axarına qoşulmağa heç də can atmıram. Qədərini yaşamağa, qədərini mənzil başına aparmağa üstünlük verirəm. O qədər isə alın yazım, yəni Allahın mənə lütf etdiyi ömür payıdır. Onun yol xəritəsidir.

Gedirəm, həmin ömrün yolu ilə. O yolun nələrdən bugünə qədər keçdiyi artıq dünəndi, tarixdi, sabaha qədərki məsafədə isə nələr var, nələr olacaq, onu deyə bilmirəm. Onu demək üçün tanımaq, bilmək, görmək lazımdı. Bu isə Allahın ixtiyarında olan hüququdu. Yəni, sabahların necə, nə cür olacağını yalnız o bilir. Qaldı ki, mənim bildiklərimə, onlar barəsində artıq şeirə çevrilən duyularımın səsi hər şeyi deyir:

*Mənə bol çəkirsən, Tanrım, payımı -
Dərddən yavaş-yavaş doyuram artıq...
Əlimin arxasın şir kürəyitək -
Sakitcə torpağa qoyuram artıq...*

*Külək əlindədi həsrətin donu,
Bəlkə gözləməyirdin heç belə sonu!
Mən qurban demişdim, axır ki, onu -
Kəsmişəm, ürəyi soyuram artıq!*

*Üstümə tökülən kin, ya da nifrət
İçimi öldürən xiflətdi, xiflətdi...
Qəflətən yıxılısın deyər Əbülfət -
Qayadı, dibini oyuram artıq!*

Deyərlər ki, "Yeriyən yıxılmağa baxmaz". Yəni, qaçırsansa, yeriyirsənsə, ayağın bürəyə bilər və yaxud nəyəsə ilişib yıxıla bilərsən. Bundan nə incimək lazımdı, nə də bundan kimsə siqortalanmayıb. O adam yıxılmaz ki, o yerimür, çabalamır, hərəkət etmir. Əgər həm fiziki, həm də mənavi aləmdə, yəni, ruh baxımdan insan hərəkət edərsə, onun nəyəsə tuş gəlməsi, nəyəsə uğraması normal sayılmalıdır. Fikir yanlışlığının özü də yıxılmaqdı. Odur ki, mənim də

digər adamlar kimi bürəməyim, yıxılmağım olub və onun ağırlarını bu gün də yaşayıram, bu gün də çəkirim. Amma bir şeyi bilirəm ki, o yıxılmaq da, o bürəmək də bilərəkdən, düşünülmüş olmayıb. O yumşaq desəm, bir qəza olubdur. Qəzalar isə ömrümüzün naxışlarıdır...

İndi son baharın göz yaşlarını çilədiyi bugünlərdə mən tökülən yarpaqlara, ayaq altındakı xəzələ baxa-baxa arxada qalanları gözümün önünə gətirməyə çalışıram. İstəyirəm ki, hissələrimin, duyularımın, ürəyimin hakimi olan BİR QADININ nə qədər yaxın, nə qədər uzaq olduğunu təxmin edə bilim.

Elə bilməyən ki, mən riyaziyyatdan xəbərsizəm. Burda söhbət hansısa məsafəni ölçməkdən getmir. Burda söhbət yaxında və ya uzaqda olduğunu, onun və mənim ürəyimin döyüntüləri ilə ölçməkdən, hesablamadan gedir. Və bu ürəklər bir-birini özünün güvəni, özünün ifadəsi kimi qəbul edirmi? Sual bəlkə də mücərrəddi, bəlkə də absurddu. Bəlkə də heç nəyi ifadə etməyən söz yığınıdır. Bu, o sualı dinləyənin, düşünəninin ruhunu, ürəyinin sahibinin kimliyindən çox asılıdır.

Varlığında azacıq sevgi olan hər kəs bu sualı özünə verib və verəcək. Elə mən də məhz həmin sevginin diktəsi ilə bu sualı içimdə təkrarlayıram. Bir istək olaraq həmin sualın sənə də ürəyində təkrarlanmasını Allahdan diləyirəm. Özü də son baharın yağışlı günündə, yağışlı gecəsində, yarpaqların xəzəl, xəzəlin isə xəşəm olduğu anda.

Siğindığım tənhalıq, məni bürüyən sükut bu yazı boyu öz-özümə etdiyim söhbətin sonunu bir işığa gətirib calayır. O işıq sənəndir. Mən görürəm o işığı. Və ona doğru, yıxılmaqdan qorxmadan yüyürmək istəyirəm. Çünki:

*Səhəri açmağın yolun tapmışam -
Bu payız gecəsi xəzəl sayıram...
Yüz fikir qovmuşam, fikir çarpmışam -
Mən öz tapıntıyı özüm yayıram...*

*Xışiltı ovcumda son sözə dönür
Vida pıçıldayır hər xəzəl mənə...
Gözümde bir ömür şam kimi sönür -
Belə gəlməmişdi bu, əzəl mənə!*

*İtirir budaqlar yarpaq əllərin,
Görür öz işini vədə caynağı...
Hələ ümidliyə odur ki, bunu -
Ağlıma gətirmir hədə saymağı.*

*...Saydığın xəzəllər dan yerindədək,
Məni haldan-hala daşıyacaqlar...
Payız gecəsinə yağın yarpaqlar -
Torpağa qarışib yaşayacaqdır!..*

Bəli, tənhalığı sevenlər də var, çal-çağıra can atanlar da. Sükutla həmsöhət olanlar da var, hay-küyə öz səslərini eşitməyənlər də. Mən harda olursam sənənlə danışırım... Səndən danışırım... Allahın şahidliyi ilə!

Tağora görə "sənətdə öz gücünü hesablamaq böyük şərtir". Bu, bir növ Ağır atletika ilə məşğul olan idmançının öz potensialını hesablamaqdan çəki daşları ilə məşqinə bənzəyir. Əli qələmə öyrəşdirmək, yazını vərdişə çevirmək üçün hər gün azı bir neçə saat yazmaq gərəkdir. Lap yatağının yanına kiçik dəftərçə bir də qələm qoymaq da olar. Yuxuya getməzdən, ya gecə oyandıqda beynindən sürətlə keçən düşüncələrini cizməyə elə. Ola bilsin ki, sən onu sabah heç oxuya bilmədin, amma şüuraltında qalıb fikrində canlanacaq...

Son üç ayda mən yazı vərdişimdən uzaq düşməli oldum, hər gün yanımda ora-bura daşdığım bilgisayarı qapağını belə qaldıra bilmədim. Bunun tutarlı səbəbləri vardı və o günlərdə mən öz potensialımı yalnız bu istiqamətdə xərcləməliydim. Arada qapımı döyən söz mələyinə ürək qızdırıb şeir filan da "qaraladım", az-çox müətlə də elədim ki, kökdən düşməyim...

Mən, öz daxili enerjisinə bələd olan və yazı prosesində nəzərə alan insanlardanam, özünə güvənliyəm, altına çiyin verdiyim işin sonunu uğurlaya bilirəm. Mənim ən birinci oxucum da, tənqidçim də elə özüməm, xoşuma gəlməyən yazı nümunələrimi uf demədən cırıb atmağı bacarıram!..

Həyatımın ilk itkisi atam olub, heç nə başa düşmürdüm, ölümün nə olduğunu da... Evimizə gələnləri qonaq bilib sevinirdim, yaranın dərin olduğunu anlayanda oturub hönkür-hönkür ağladım, deməli mənə iki dəfə zərbə dəydi, atamı iki dəfə itirdim. Sonralar ölümlərin tək cismani deyil, diri gözlü olduğunun da dəfələrlə şahidi oldum, sağ-salamat adamlar göz qabağında "ölüb" gedəndə həmişə xatırlanan ölümlərin yerinə də sevindim. Onda başa düşdüm ki, insanlar ölməyə ölməyə, əsla, insanlar ölümlər unudulanda...

İrəliyə atılan hər addım geriye dönüşün göstəricisidir, bütöv yaradılış bir kökə bağlıdır, "ot kökü üstə bitər" deyib atalar. Oğul evləndirəndə, qız ərə verəndə böyüklərimiz kökünü, sonunu, zatını öyrənərdilər. Kok həm də praqmatik menada insanın əhval-ruhiyyəsinin göstəricisidir. Dədə Ələsgərin məşhur qoşmasını xatırlayın:

*Dedi nişanlıyam, özgə malıyam,
sındı qol-qanadım yanıma düşdü-*

Aşığın ümidləri boşa çıxıb, puç olub və o andaca onun əl-qolu boşalır, sanki bir gündə yüz il yaşlanır, həvəsdən-kökəndən düşür...

Yaradıcılıqda da yaranmış uzun müddətli fəzilətlər yazarın qələminin korşalmasına və demək ki, onun kökdən düşməsinə səbəb ola bilər. Yazıçı dostum var, ciddi ailə qayğıları üzündən aylarla yazı masasından uzaq düşməli oldu, elə hey deyirdi ki, qorxuram daha yazı bilməyəm...

Sonra bilgisayar önünə keçəndə əli-ayağı titrəyirdi, yavaş-yavaş adaptasiya oldu, elə şaddı ki, bəlkə ilk kitabına bu qədər sevinməmişdi!..

Bu aylar ərzində içimdən çox haraylar qalxıb, çox səsləri dinləmişəm, bilib-bilə ki, bu gedişin dönüşü olmayacaq, sözcükləri qələmə təslim etməmişəm. İndi əzab çəkirim, İlahi Sözdən üzr istəyirəm və deyirəm ki:

*İlahi, sən izn ver,
Canımdan can çıxardım.
Yonum tökülmə, içindən
Yeni insan çıxardım...*

"Bizim yaradıcılığımız dünyanın Allah tərəfindən yaradılması prosesində kiçik variasiyalardan ibarətdir"-deyirdi Tağor, əlbəttə inanıram ki, tanrım bu firsəti yaradıcı insanlardan əsirgəyən deyil. Elə mənəndə...

Mirqiyas SEYİDSOYLU

Qədim adı Qarabulaq olan Füzuli rayonu ərazisi Səfəvilər dövləti dönməndə Qarabağ bəylərbəyliyyəsinin tabeliyindəki Dizaq mahalın tərkibində idi. 1827-ci il sentyabrın 10-da rus çarı I Nikolayın xüsusi fərmanı ilə Qarabulağa şəhər statusu verildi (2027-ci ildə (Qarabulaq) Füzuli şəhərinə şəhər statusu verilməsinin 200 ili tamam olacaq), 1906-cı ildən 1918-ci ilədək qəzaya, sonra isə rayon mərkəzinə çevrildi. Nəhayət, 1959-cu ildən Böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin şərəfinə Füzuli şəhəri adlandırıldı. Qarabağ mahalının ən önəmli mədəni-iqtisadi, sənaye və aqrar mərkəzlərindən olan Füzuli rayonu Qədim Cavanşirlər elinin Bayat oğuz türklərinin yurd yeri kimi özünəməxsus tarixi ənənələrə malikdir. Bugünkü Füzuli rayonunda tarixən geniş əhatəli yaradıcı ədəbi-mədəni mühit formalaşmış. XIX yüzilliyin sonu-XX yüzilliyin əvvəllərindən peşəkar teatr (1913-cü ildən) fəaliyyət göstərmişlə yanaşı, ədəbiyyat və mədəniyyətin müxtəlif sahələri də inkişaf etdirilib.

Bu torpaq görkəmli muğam ustası, Xalq artisti Seyid Şuşinski, İslam Rzayev, Qəndab Quliyeva, Xalq yazıçıları İlyas Əfəndiyev və Elçin, Əməkdar incəsənət xadimi, şair Çingiz Əlioğlu, Əməkdar mədəniyyət işçisi, şair Vaqif Bəhməni, tanınmış yazıçı Cəmil Əlibəyov, Seyran Səxavət, Nemət Vəysəli, Mətləb Misir, Oruc Səda, Əşrəf Vəysəli, Sabir Arazlı kimi yaradıcı şəxsiyyətlər yetişirib.

İkinci Dünya müharibəsi illərində Füzuli Mədəniyyət Mərkəzində fəaliyyət göstərən sənət adamları tərəfindən bölgədə insanlar arasında milli ruhun qorunub saxlanması, vətənpərvərlik ruhunun daha da yüksəldilməsi məqsədilə "Qarabağ ocağı" folklor teatri yaradılıb. Folklor kollektivi bölgədə mövcud olan özünəməxsus folklor nümunələrini, musiqini, etnoqrafiyanı, adət və ənənələri, sosial-məişət bilgilərini əks etdirən teatrlaşdırılmış musiqili kompozisiyalarla Füzulidə, Hadrutda, Xocavənddə, Cəbrayılda, İmişlidə arxa cəbhədə çalışan zəhmətkeşlər qarşısında çıxış edər, zəhmətkeşləri qələbəyə ruhlandırırıldı. Mərhum rejissor Adışirin Əliyev danışdı ki, "Qarabağ ocağı" bir gün Xocavənd qəsəbəsində erməni tamaşaçıları qarşısında dahi bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyovun "Əsl və Kəram" operasından final səhnəsini nümayiş etdirib. Kəram obrazını tamaşada canlandıran xanəndə, sevimli müğənni, mərhum Ağabala Abdullayev Kəram obrazını elə yanıqlı səslə ifa edib ki, tamaşa zalında əyləşən erməni tamaşaçılardan biri tamaşanın doğruluğuna necə inanırsa, özünü saxlaya bilməyib ayağa qalxaraq zaldan səslənib: "Ara, ay Ağabala, sənə qurban olum, belə ahu-nalə töküb o keşiş iti oğluna yalvarma, cəhənnəmə ki, Əslini sənə vermirdim, mənəsin, ara, qurban olum, mənəmin dörd qızım var, gedək bizə, qızlarımızın hansından xoşun gəlir onu sənə verəcəm. Qurban olum, o namərd keşişə yalvarma". İllər keçdikcə "Qarabağ ocağı" öz repertuarını ge-

Ətirli güllər vadisi

17 oktyabr - Füzulinin işğaldan azad olduğu gündür

nişləndirir, respublika, ümumittifaq və beynəlxalq festivallarda, baxış müsabiqələrində uğurlara imza atır, tamaşaçıların rəğbətini qazanır. Xanlar Əhmədov, Vaqif Vəliyev, Məmməd Cavadov, Adışirin Əliyev, Mələksima Həsənova, Səfər İbrahimov, Vaqif Rəhimov, Ramiz Əliyev, Nüşabə Hüseynova, Nizami Abdullayev, Eldar Novruzov, Təşkilat Nəsirov, Fatma Əhmədova, Məryəm Məmmədova, İntizar Quliyeva, Asif Şirinov, Eldəniz Məmmədov, Rafael Məmmədov, Allahyar Əliyev, Nizami Əliyev, Samir Cəlilov, Aşıq Fərman Məmmədov, Yusif Hüseynov, Əli Əliyev, Sumbat Hüseynov, Nadir Allahverdiyev və onlarla digər sənət adamı bu folklor teatrında püxtələşərək mükəmməl sənətkarlar kimi ad qazanırlar.

İllər keçir, "Qarabağ ocağı" 1989-cu ildə keçirilən "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi və Ümumittifaq xalq yaradıcılığı festivallarında böyük uğurlara imza atırlar.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi "Qarabağ ocağı"nın qazandığı nailiyyətləri qiymətləndirərək kollektivə Özbəkistan Respublikasının Nəmanqan vilayətində keçiriləcək "Ətirli güllər vadisi" Ümumittifaq Xalq yaradıcılığı - Folklor festivalında Azərbaycanı təmsil etmək kimi məsuliyyətli bir vəzifə tapşırır. 1989-cu ilin may ayında "Qarabağ ocağı" Folklor teatri Mədəniyyət Nazirliyinin şöbə müdiri Tahirə Əliyevanın rəhbərliyi ilə Özbəkistana yola düşür. "Qarabağ ocağı"na Nəmanqan hava limanında Vilayət Mədəniyyət və İncəsənət idarəsinin rəhbəri Sənət Abdullayevanın rəhbərliyi ilə özbək milli geyimində, duz-çörəklə bizi qarşılayırlar.

...Bu hadisədən təxminən 34 il sonra - 2023-cü il il avqustun 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Füzulidə inşa olunan Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılış mərasimində iştirak edirlər. Açılış mərasimindən bir gün əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ilə mətbuata verdiyi birgə bəyanatda belə deyir: "Bu, Qarabağın bərpası işində xarici dövlətlərin ilk hədiyyəsidir. Eyni zamanda, mən Şavkat Miramanoviç Mirziyoyevə öz dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Şəxsən onun təşəbbüsü ilə Füzuli rayonunda Özbəkistan büdcəsinin vəsaiti hesabına böyük məktəb inşa edilib. Bu növbəti həmrəylik, dostluq, qardaşlıq addımıdır. Xalqımız arasında qardaşlıq münasibəti çoxəsrlik tarixi var, dostluq və qardaşlığın bütün dövrü ərzində biz həmişə bir-birimizin yanında olmuşuq, biri-birimizi dəstəkləmişik... Bu, bizə qarşı növbəti dostluq, qardaşlıq addımıdır və Azərbaycan xalqı bunu çox qiymətləndirir".

İşğaldan azad olunan Füzuli şəhərində Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılış mərasimini izləyəndə istər-istəməz 34 il əvvəl Nəmanqan şəhərində keçirilən "Ətirli güllər vadisi" adlı festivalı xatırladım və mənə iki xalq arasındakı səmimi qardaşlıq münasibətlərinin dərin tarixi köklərlə bağlı olduğuna bir daha əminlik yarandı.

Qeyd edim ki, 34 il əvvəl "Qarabağ ocağı" Nəmanqana festivala gedərkən mənə təklifimlə o vaxt

Füzuli rayon Tarix-diyarşünaslıq muzeyinin direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Bəhrəm Məmmədov da Özbəkistana göndərilən heyətin tərkibinə daxil olunmuşdu. Mərhum Bəhrəm Məmmədov o vaxt səfər təəssüratlarını bölüşərkən özbək xalqının musiqiyə necə həssas yanaşdığından böyük şövqlə söz açdı, deyirdi ki, "Qarabağ ocağı" folklor kollektivinin musiqçiləri milli musiqi alətimiz olan qara zurnada "Çəngi"ni ifa edəndə, az qala, bütün şəhər əhalisi rəqs edirdi. O danışıqca mənə heyrat bürüyürdü. Özbək qardaşlarımızın bizə olan mehəbbətinin, sevgisinin belə sonsuz olduğunu təəvvürümə gətirə bilmirdim. Nəmanqan şəhərində bütün küçə və parklarda yolboyu yolların ətrafında, qazonlarda bərlil-bəzəkli müxtəlif növ qızılqüllər, tülpanlar, ətirli çiçəklər göz oxşayırmış. Deyilənləri eşidəndə istər-istəməz mənə belə bir fikir oyandı ki, festivalın adını təsadüfən "Ətirli güllər vadisi" qoymayıblar, Nəmanqan həqiqətən də ətirli güllər vadisidir.

"Qarabağ ocağı" folklor kollektivi festival günlərində müxtəlif bölgələrdə əmək və zəhmət adamları ilə görüşlər keçirməklə yanaşı, 60 min nəfərlik şəhər stadionunda baş tutacaq festival qaliblərinin qala konsertinə də hazırlaşır. "Qarabağ ocağı" festivalda iştirak edən 60 kollektiv arasında birinci yerə çıxaraq Qran-Pri mükafatına layiq görülür.

Onu da qeyd edim ki, kollektiv Özbəkistana gedərkən özləri ilə Füzuli bölgəsini əks etdirən vacib eksponatlar, bədii, sosial-iqtisadi ədəbiyyatlar da götürmüşdülər. Məqsəd tədbiri keçirilən yerdə tarixi-arkoloji, etnoqrafik və folklor materiallarından ibarət sərgilər təşkil etmək idi. "Qarabağ ocağı" səfər çərçivəsində Nəmanqan Vilayət Tarix-diyarşünaslıq muzeyinə dəvət olunur. Muzeydə yuxarıda göstərilən mövzularda muzakirələr aparıldıqdan sonra kollektiv muzeydə özü ilə apardıqları eksponatlardan, eləcə də bədii sənədi-tarixi materiallardan ibarət "Füzuli rayonu" adlı xüsusi guşə yaradır.

"Ətirli güllər vadisi" Ümumittifaq Xalq yaradıcılığı - Folklor festivalında birinci yerə layiq görülərək Qran-pri mükafatı qazanan "Qarabağ ocağı" folklor kollektivi çoxminli tamaşaçılar tərəfindən xüsusi alqışlarla qarşılanırlar.

Tamaşaçılar bir ağızdan "Azərbaycan, Azərbaycan, canı bir, qanı bir oğuz-türk qardaşlarımız" - deyərək kollektivimizi böyük sevgi ilə alqışlayırlar. "Qarabağ şikəstəsi" səslənən zaman özbək türk qardaş və bacılarımız ayağa qalxaraq 8-10 dəqiqə kollektiv gürultulu alqışlara qərq edirlər. Azərbaycan xalq rəqsləri səslənəndə isə minlərlə tamaşaçı stadionu axışaraq qol götürüb oynayırlar.

"Qarabağ ocağı"nın festivala qatılan heyətində kimlər yox idi - Ramiz Əliyev, Aşıq Fərman Məmmədov, Eldar Novruzov, Nüşabə Hüseynova, Təşkilat Nəsirov, Allahyar Əliyev, Fatma Əhmədova, Rafael Məmmədov, Asif Şirinov, Vaqif Rəhimov, İntizar Quliyeva, Eldəniz Məmmədov, Samir Cəlilov, Məryəm Məmmədova, Yusif Hüseynov, Əli Əliyev, Tofiq Məmmədova, Sumbat Hüseynov, Mahir Məmmədov və digərləri. İndi 34 il keçir, bəlkə də, bəzələrinin adını xatırlaya bilmirəm. Yəqin mənə bağışlayırlar. Onlardan

bu gün dünyasını dəyişənlər də var. Allah dünyasını dəyişənlərə (Vətəndən kənarında Vətən deyə-deyə ele onlar da şəhid oldular) rəhmət eləsin, qalanlara cansağlığı bəxş eləsin.

Onu da əlavə edim ki, "Qarabağ ocağı" Özbəkistandan qayıtdıqdan iki gün sonra - 1989-cu ilin mayında Şuşada keçirilən "Xarıbülbül" I Beynəlxalq Musiqi Festivalında iştirak edərək, qalib kimi xüsusi diplomla mükafatlandırılmış və "Xalq kollektivi" adına layiq görülmüşdü.

Yağdı düşmənin torpaqlarımıza etdiyi təcavüzkar əməllər bütün fəaliyyət sahələri kimi, mədəniyyət və incəsənət sahəsinə də, o cümlədən, "Qarabağ ocağı" folklor kollektivinin işinə də ağır zərbələr vurdu. Ancaq yaddaşımıza unudulmaz xatirələr yazan bu kollektivə 34 il əvvəl göstərilmiş sevginin, dərin tarixi köklərə bağlı olan Özbəkistan-Azərbaycan qardaşlığının təkrarını bu gün Füzulidə inşa olunmuş Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin timsalında yenidən görürük.

İşğaldan azad olunmuş Füzuli şəhəri bu gün özünün fərəhli və xoşbəxt günlərini yaşayır. İndi Füzuli şəhəri "Ətirli güllər vadisi"ne çevrilməkdədir. Yolun açıq olsun, Vətən! Qoy sən dörd bir yanın "Ətirli güllər vadisi"ne çevrilsin.

Bu bəxtiyar və şanlı günlər elə-belə əldə olunmayıb. 1988-ci ildən başlayan, torpaqlarımız işğaldan azad olunana qədər gedən qanlı döyüşlərdə Azərbaycanın bütün bölgələri olduğu kimi, Füzuli rayonu da yüzlərlə şəhid verib. Döyüşlərdə xüsusi qəhrəmanlıq nümayiş etdirən Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları mayor Rəsim İbrahimov, kapitan Elxan Zülfiqarov, baş leytenant Pəhlivan Fərzəliyev, Faiq Rəfiyev, baş leytenant Səid Rəşidzadə, baş çavuş Bəşir Kərimov, Vətən uğrunda canını fəda edən oğullarımız polkovnik-leytenant Sənən Axundov, Elxan Yusifov, Yaver İsgəndərov, Şükürov Fəzail, Bakir Quliyev, Rafiq Cəfərov, Abasəd Muradov, Büsat Qurbanov, Yaşar Sadiqov, Elxan Əliyev, Güllal Əliyev, Mayıs Əsədov, Əli Hüseynov, Ərzənalı Ərzənalıyev, Əli Abbasov, Ernest Hüseynov, İlyas Sultanov, Əli Cavadov, Sərvan Heydərov, Tərlan Əliyev, Nizami Əmirov, Nazim Quliyev, Mahir Mikayılov, Marks Hacıyev, Azər Əhmədov, Şikar Əhmədov, Bəxtiyar Əzimov, Aydın Gülüşov, Azad Əliyev, Alim Məmmədov, Səfa Məmmədov, Qürbət Məmmədov, Muğan Əliyev, Ziyad Muradov, Ceyhun Nüsrətli, Elşəfa Əliyev, Tural Qubətov, Məzahir Göyüşov, Nicad Hacıyev, Elmür Ağayev, Sənən Hüseynov, Elnur Cəfərov, Məhəmmədəli İbrahimov, Fərid Misirli, Şamil Əliyev, Fikrət Məmmədov, eləcə də digər neçə-neçə igid oğullarımız Qarabağın müdafiəsi və düşmənlərdən azad edilməsi uğrunda Birinci və İkinci Qarabağ müharibəsində, eləcə də 19 sentyabr 2023-cü il tarixində aparılan antiterror tədbirlərində Vətən uğrunda canlarını fəda edərək şəhidlik zirvəsinə ucalıblar.

Allah bu xoş günləri bizlərə nəşib edən bütün şəhidlərimizə qəni-qəni rəhmət eləsin, qəbirləri nurla olsun, ruqları şad olsun!

Yaşasın suveren və müstəqil Azərbaycan! Qarabağ Azərbaycandır!

Fərhad Qaraşov:
"Azad olunan ərazilərdə yetişdirilən narın satışına başlanılır"

Bu il Azərbaycanın əksər regionlarında nar ilə bağlı ciddi məhsul itkisi olub.

Adalet.az xəbər verir ki, bunu "Report"a açıqlamasında "Azərbaycan Nar İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyası" İctimai Birliyinin İdarə Heyətinin sədri Fərhad Qaraşov bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu ilki hava şəraiti Azərbaycanın regionlarında məhsuldarlığa və meyvələrin keyfiyyətinə müəyyən dərəcədə mənfi təsir göstərmişdir.

"Xüsusən yay mövsümündə baş vermiş dəyişən və yağmurlu hava şəraiti məhsulun böyümə mərhələsinə təsir edib, həmçinin vaxtından tez çürümə halları və iç qurdu deyilən problemlər müşahidə olunub. Demək olar ki, əksər regionlarda ciddi məhsul itkisi olub".

Assosiasiya sədri qeyd edib ki, qlobal iqlim dəyişiklikləri, xüsusən dolu, həmçinin yaz və yay dövründə baş verən quraqlıqlar və ya intensiv yağışlar məhsula xeyli dərəcədə zərər vurub.

"Narın həcmi və keyfiyyəti əsasən iqlim şəraitindən, istifadə olunan aqrotexniki üsullardan və kənd təsərrüfatı texnologiyalarından asılıdır. 2023-cü il ilə müqayisədə hava şəraitini nəzərə alaraq, bu ilki məhsuldarlığın keyfiyyəti, yeni satışa uyğun olan həcmi az ola bilər".

F.Qaraşov vurğulayıb ki, narçılığa töhfə verən regionlar kimi hazırda Aran, Mil-Muğan, Xuzarı Şirvanın aşağı rayonları və Qarabağ bölgəsini qeyd edə bilərik: "Xüsusilə işğaldan azad olunmuş Ağdam regionunda olan bir neçə fermerimiz artıq bizə nar satışı ilə bağlı müraciət edib və biz Assosiasiya olaraq alıcılar və satıcılar arasında koordinasiyanı təmin etmişik".

Narın keyfiyyət göstəricilərindən danışan Assosiasiya rəhbəri deyib ki, bu, əsasən, məhsulun dadı, şəkər miqdarı və qabığın vəziyyəti ilə ölçülür: "Təbii ki, Azərbaycan narı hər zaman dadı və digər üstünlükləri ilə qabaqcıl olub. Bundan başqa, çayırda qismən yumsaq nar növü də Azərbaycanda yetişdirilir. Xarici bazarlarda "Güllöyşə", "Vələ", "Bala Mürsəl", "Qırmızı Qabıq" sortlarına daha çox tələbat var".

Ayaq saxla, dövrəyə bax, ötəri belə, Min illərdir, Araz belə, Həkəri belə. Axşamların, səhərlərin təkəri belə - Dünya sənin, Dünya mənim, Dünya heç kimin

Bu Dünyadan, onun davranışından heç də təəccüblənməyən şair özünü oynayan şahmata gülməyə bilməzdi, axı, Dünyanın işi belədir: dünyaya gətirdiyi övladına sahib çıxmır, baxmayaraq bu varlıq insandır. İnsan isə Dünyanın əşrafidir, tacıdır. İnsan üç şeydən birinin qurbanı olur: ehtiyac içində yaşayır, vaxtsiz ölür və həyatdan sonsuz köçür. Amma Dünyanın sahib durmadığı insan dörd xüsusiyyətini itirmir: müdrikiyini, cəsurluğunu, xeyirxahlığını və ədalətliliyini. Bəs evəzində? Şairin cavabı da müdrikdir.

Dünya sənin, Dünya mənim, Dünya heç kimin

Məmməd Araz poeziyasında insan fenomenal varlıqdır, Dünyaya dik baxa bilir və oraya can atır ki, Allahın dərgahına qovuşsun. Məmməd Araz poeziyasından danışarkən məşhur ispan şairi Leon Kamonun sözlərini xatırladım: "Poeziya mənim Məmməd Araz şeiri də Mənim üçün işiq selidir!

Məmməd Araz poeziyasında "Dünya..."

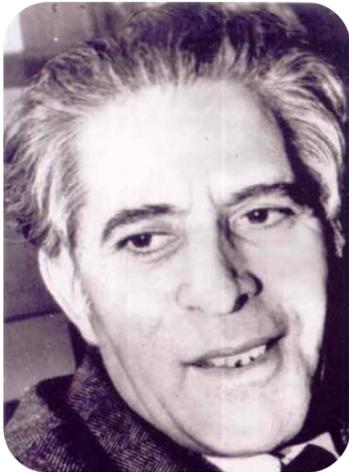
(III məqalə)

Məmməd Arazı yenidən oxuyuram və özümə sual verirəm: - poeziya sənət-dirmi? Göz önünə şairlər gəlir, onların öhdəsinə çox nəsnələr, mətnlər, fərziyələr düşür, bunları şeirə çevirmək məsuliyyəti isə poetik fikirdə səslənir. Onun poeziya-sənəti effemer, imperativ və vizioner cəsiyyəlidir. Poeziya sənəti təhtəşüür aktı olub, impulsivdir, şair ovqatına o qədər inanır ki, qəlbində yaşatdığı obrazları canlandırır. "Əlvida, dağlar", "Duman", "Ömür" şeirləri ötən illərin əks-sədəsi deyilmi?

Bir gün həyatımda yellər qopacaq, Ömür öz tağından salacaq məni. Neçə il üstündə gəzdiyim torpaq Bir gündə qoynuna alacaq məni. -

"Ömür" şeirindən verdiyim misralar mənə böyük hind şairi R.Taqorun "Bu bəxtiyar dünyada" şeirini xatırladı. (Tərcümə M.Arazındır) Məmməd Araz poeziyasında ilahi məsumluğu həmişə qorumuşdur, səbəbi şeirlərinin ölümsüzlüyü olmuşdur, qocalıq, xəstəlik, ölüm onun poeziyasına maneçilik yaratmamışdır, əbədiyaşarlığına əngəllər törətməmişdir.

Məmməd Araz üçüncü poeziya böyük qüvvə idi, həmrəylik işiydi. Əsl şair qaranlıq guşələri işıqlandırmaq üçün əlinə çiraq tutan bir insandır, Allah adamıdır, amma Allah deyil və

Dünyanı dəyişmək iqtidarında da deyil. Amma ümidlidir ki, gerçəkliyi, həqiqəti, görünəni təsvir etməklə ondan baş açmağa, anlamağa və idrak etməyə köməklik göstərməyə qadirdir.

Məmməd Arazla bir mühitdə yaşayan üç şair tanıyıram: M.Araz, H.Həsənzadə və Musa Yaqub. Onların poeziyasında ruhi yaxınlıq görürəm: hissələrin paklığını, düşüncənin intellektuallığını və təfərrüatların emosionallığını. Hər üç şair üçün Dünya məfhumu bütövdür, dərk olunandır. Dünya bəşər övladlarını xəlx etmişdir. Dünya meydandır, kimi yaşamağa gəlir, kimi alverə, amma xoşbəxtlər tamaşaya gələnlərdir. Dünya hissiyyatla dərk olunur, bayağı adamlar daha fəaldirlər. Dünya yeni sərvət ətra-

fında fırlanır. Məmməd Araz üçün İnsan(lar) Dünya üçün sanki bir cüt zərdir:

Bir taleyin oyununda cütləşmiş zərik, Yüz il qoşa atılacaq da qoşa düşmərik. Bir zərrənin işığına milyonlar şərik - Dünya sənin, Dünya mənim, Dünya heç kimin.

Çevrəsindən çıxsa əgər sevda fırfıran, Bir ümidin ətayindən tutub da fırlan, Eşirdirsən, pıçıldayır yıxılan, duran - Dünya sənin, Dünya mənim, Dünya heç kimin

Bu, o Dünyadır gələib - gedənlərin yükünü daşıyır, ömür - gün bəxtinə həvədir, əbədiyyətə cavabdehlik daşımır əbədi olsa belə. Çün, heç kəsə, heç kimə sahib çıxmır:

Bu get - gəllər bazarına dəvətli dünya, Bu ömür - gün naxışına həvəli dünya. Əbədiyyətə qəhqəh çəkən əbədi dünya, Dünya sənin, Dünya mənim, Dünya heç kimin

Şair Dünya ilə üz bəüz dayanır, ayaq saxlayıb tamaşa edir, min illərdir Araz, Həkəri çayları beləcə axır, insanları axşama çağırır, səhərlərə qovuşdurur. Görəsən bu çaylar şairə nəyi pıçıldayır, sözü varmı? Amma şair dinləyir:

Gripə qarşı effektiv qorunma vasitəsi peyvənddir

"Kəskin respirator virus infeksiyaları olduqca çoxdur. Bunların arasında fəslü qrip nisbətən daha təhlükəli olub ağırlaşmalar və əlverişsiz nəticələr ilə fərqlənir".

Adalet.az xəbər verir ki, bu fikirləri 93 FM dalğasında yayımlanan "Sağlam radio"da Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti, infeksiyolog Təyyar Eyvazov açıqlayıb.

Onun sözlərinə görə, bu infeksiyalardan qorunma yolları əsasən qeyri-spesifikdir və hava-damcı yolu ilə yayılan bütün infeksiyalar üçün ümumdür (maskanın geyilməsi, əl gigiyenası və s.):

"Gripə qarşı spesifik və effektiv qorunma vasitəsi peyvənddir. Hər il sentyabr-oktyabr aylarında dövrüyədə olan fəslü qrip viruslarına qarşı olunan peyvənd həmin şəxsi növbəti vaksinasiyadək qoruyur".

Mütəxəssis-ekspert qeyd edib ki, ölkəmizdə hər il Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən belə peyvəndlər gətirilərək ambulator-poliklinik müəssisələrə paylanılır və qripə qarşı vaksinasianın əhali, birinci növbədə risk qrupları arasında aparılmasına çağırışlar edilir:

"Yadda saxlamaq lazımdır ki, yalnız vaxtında edilən peyvənd bir çox xoşagəlməz fəsadların və ağır nəticələrin qarşısını ala bilər".

Milli Kitabxanada Füzuli Şəhəri Günü ilə bağlı virtual sərgi açılıb

M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında "17 oktyabr - Füzuli Şəhəri Günü" adlı virtual sərgi və eyniadlı ənənəvi kitab sərgisi açılıb.

Milli Kitabxanadan bildirilib ki, virtual sərgidə Füzuli şəhəri, eləcə də aparılan bərpa-quruculuq işləri haqqında fotolar, kitabxananın fondunda Azərbaycan, rus, ingilis dillərində Vətən müharibəsini və böyük Zəfəri əks etdirən kitablar, məqalələr və s. materiallar nümayiş olunur.

Virtual sərgi ilə <https://anl.az/el/vsb/Fuzuli/index.htm> linkindən tanış ola bilərsiniz.

Ənənəvi sərgidə Füzuli şəhərinin tarixi, toponimləri, qədim maddi-mədəniyyət abidələri haqqında, Vətən müharibəsindən, şanlı Qələbədən, tarix yazan qəhrəmanlardan, ölkəmizin ərazi bütövlüyü yolunda canlarından keçən əsgər və zabitlərin, şəhidlərin döyüş yolundan bəhs edən ədəbiyyatlar nümayiş olunur.

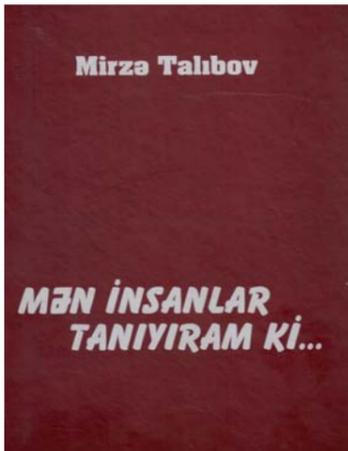
Sərgi bir həftə davam edəcək.

İnsanları tanıyan ADAM

Onun barəsində danışmaq, yazmaq həm asandır, həm də çətin. Bu fikri ona görə birbaşa bilgisayara dikte edirəm ki, yazını oxuyan hər kəs mövzuya öz baxış bucağı altından baxanda mənim məramımı dürrüst anlasın. Bilsin ki, 85 yaşlı yazıçı, publisist, ictimai xadim, həm də Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin yüksək rütbəli zabiti, eləcə də əməkdar incəsənət xadimi, alim, ziyalı olan bir şəxs barəsində fikir söyləmək nə qədər çətin və həm də asandır. Bu mövzunun çətinliyi ondadır ki, saydığım və saymadığım titullar özü-özlüyündə böyük məsuliyyət yaradır. Mövzuya adamı ehtiyatla, təmkinlə yanaşmağa vadar edir. Çünki sözün bu üzündən baxıb o biri üzün də görün bir yüksək rütbəli DTX zabiti haqqında yazılacaq hər bir sözə peşəkarcasına, həm də üreklə nəfəs verməli-sən ki, o, qəbul olunsun, dinlənilsin. Bax, bu mənada çətin və məsuliyyətli yazıya könül verirəm. O ki qaldı, yazının asan tərəfinə

Bəli, mən onu çoxdan tanıyıram. Öncə yazıçı-publisist kimi tanıyıram, imzası ilə, kitabları ilə təmasım olub.

Sonra "Azərbaycan" Nəşriyyatında eyni mərtəbənin sakinləri kimi qarşılaşmışıq. Məhz bu qarşılaşmada bir bölgənin, bir yurd nisgilinin acısını yaşayan həmyerlilər kimi görüşmüşük. O Cəbrayıl nisgilini, mən isə Hadrut-Tuğ acısını sinəmdə közərtmişəm. Və beləcə üz bəüz söhbətlər, masa ətrafındakı fikir bölüşmələri və bir də ki, yenə qələm,söz, kitab. Bizi o qədər bir-birimizə yaxınlaşdırıb ki, hətta dərslərimiz də bir-birimizlə paylaşmışıq və

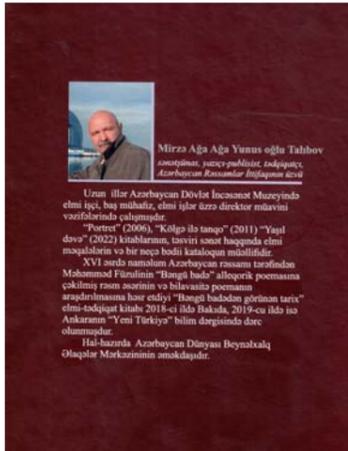

Onun barəsində yazı da yazmışam. Keçdiyi həyat yoluna - Cəbrayılın Kavdar kəndindən başlayan ömürlüyünə də bələdəm. Söhbətlərimizdə, sonra da kitablarında nələrdən keçdiyini, nələrlə qarşılaşdığını barədə eşitdiyim və oxuduqlarım həmişə mənə belə bir təəssürat yaradıb ki, həqiqətən əqidəm, inadkarlıq, dözümlü, səbir və bir də zəhmət insanı dardan çıxardır. İnsanı mənzil başına apara bilir.

Elə barəsində yazmaq istədiyim bu kitab da mənim dediklərimi sübut edir.

Kitab Yasif Mirzə oğlu Nəsirlinin həyat və fəaliyyətinə həsr olunub. Həm də bu kitab Yasif müəllimin 85 yaşına hədiyyədir. Kitabın redaktoru, əməkdar elm xadimi, professor Qəzənfər Kazimov, müəllifi isə yazıçı-publisist Mirzə Talib oğludur.

"Mən insanlar tanıyıram ki..." adlanan kitab Yasif müəllimin doğulduğu kəndin təqdimatı ilə başlayır. Cəbrayılın Kavdar kəndinin təsviri və

bu kənddən rayon mərkəzinə olan məsafə yaxın olsa da kəndin özəlliyi təkə adı ilə bağlı deyil, həm də onun özünün daxili bölgüsü, məhəllələri ilə də maraq doğurur.

Həmin məhəllələrdən birinin təmsilçisi olan Çoban Mirzənin ailəsində dünyaya gələn Yasif təkə bu kəndin deyil, Cəbrayılın, Qarabağın, Azərbaycanın sayılıb-seçilən, ictimaiyyətin qəbul edəcəyi bir oğul missiyasını həmin gün tariximizə gətirdi. Doğrudur, onda Sovet hökuməti və onun qanunları dünya ilə baş-başa gəlmişdi. Sıxıntılar, bu maddi problemlər, bir sözlə, acılı, eləcə də siyasi basqılar ölkədə at oynadırdı və heç kim də bilmirdi ki, qarşıda onları nə gözləyir. Amma birəcə Allah bilirdi ki, bu ailəyə bəxş etdiyi Kavdar kəndində 1938-ci il dekabr ayının 23-də doğulan Yasif öz nəslinin, öz el-obasının, Azərbaycanının dizi bərk, sözü qəti, nüfuzlu ziyalısı olacaqdır.

Mən kitabı oxuduqca sözün həqiqi mənasında bəzən özümün də bildi-

yim detallara çox təəccüblə, heyrətlə baxıram. Ona görə ki, Yasif Nəsirlinin doğulduğu kənddən universitetə daxil olmağa gəldiyi günə qədər yaşadığı, çəkdiyi əzab-əziyyət bütün ölkənin yaşadığı olsa da, amma hamı Yasif Nəsiri ola bilməyib. Deməli, dözümlü, iradə, əqidə onu istəyinə qovuşdurubdu.

Kitabın hər bir fəslində Yasif Nəsirlinin 85 illik ömrünün dövrləri əhatə olunubdur. "Universitet" illəri, "Komsomol", "Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi", "Qarabağ", "Qarabağ Təşkilat Komitəsi", "Azərbaycan dünyası", "Gültəpə" Bax bu ardıcılıqla müəllif oxucunun Yasif Nəsiri ömrünün məqamları ilə, yaşantıları ilə qarşılaşdırır.

Oxucu da (təbii ki, bu yerdə söhbət mənəndir - Ə.M.) yəni mən, müəllif Mirzə Talibovun qələminin işığında həmin o 85 il günbəgün, ilbəil yaddaşıma köçürür, kino lenti kimi gözümdən önündən keçirirəm. Bu, çoxdan tanıdığım, dəyəri bir kişinin həyat yolu ilə həm təkrar, həm də yenedən bir tanışlıq olur mənim üçün. Və kitabın son səhifəsini qatlayanda özümü də bilmədən Yasif Nəsirlinin bir fikrini öz-özümə pıçıldayıram:

- Adamlar var ki, etdikləri yaxşılıqları, xidmətləri heç vaxt dilə gətirmirlər. Hər şeyi Allahın ixtiyarına verirlər. Bax, Yasif Nəsiri də göstərdiyi xidmətləri, hətta ən yüksək təmaslarda olan münasibətlərdə heç vaxt, heç kimə söyləməyibdir. Amma zaman və şahidlər bu xidmətləri bu gün təkə bu kitabda yox, elə bir-biriləri ilə olan söhbətlərdə də təzələyir.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Vasif Əlihüseynin

Şeirləri

Ona "gənc şair" demək istəmirəm. Həm yaşına görə (40 yaş astanasındadır), həm də şeirlərinin artıq gənclik sınağından keçdiyinə görə. Vasif Əlihüseyn fikrimcə, şairliyin yetkinlik dövrünə qədəm basıb. O, şeirin poetik cazibəsində özünü rahat hiss edir, nə yazdığını və həm də necə yazdığını fərqləndirir. Məsələ ondadır ki, Vasifin hər hansı şeirini oxuyanda narahatlıq hissi keçirmir-sən, çünki şeirə məxsus ab-hava səni özünə çəkir. Olsun ki, bəzi şeirlərində ifadə olunan fikirlərlə və bədii ifadə baxımından nəzərə çarpan ara-sıra qüsurlarla.

Vasif Əlihüseynin şeirləri onun yaşadığı hissələrin, keçirdiyi həyat yolunun bətililəridir desək, doğru olar. Şair özünü, öz duyğularını ifadə edir, - fikri nə qədər doğru olsa da, bu özünüfədədə bizim də həmrəy olduğumuz məqamlar olar.

Vasifin "Azmış kimi" şeirlər kitabında Ana itkisiylə bağlı neçə-neçə şeirlə qarşılaşdıq. Doğrudan da, bu həm bir insanın ana itkisidir, həm də anasızlığı yaşayan çoxlarının. Ana itkisiylə bağlı şeirlərdə oğul həsrətini necə ifadə etmək olar?

**Sən də belə gətdin, ana,
Sakitcə, fağır-fağır.
Göylərin üzündən yağır,
Mənəm gözümdən yaş yağır.**

Bu hissi, bu ana həsrətini təkcə Vasif Əlihüseyn çəkməyib, ele şeirimizdə də və təkcə şeirimizdə deyil, ana itkisinə məruz qalan çoxumuzda yaşayırıq. Böyük şairimiz Məmməd Arzın bu misrasını xatırlayaq: "Ana itirilmişəm ana yaşında". Vasif Əlihüseynin analı şeirlərində Ana obrazı mərkəzi xəttidir. Yəni təəssürat budur ki, ana itkisi heç də ana yoxluğu demək deyil. Əgər bu itki oğul ürəyində, hissində, duyğusunda yaşayırsa, demək, ölümdən yox, əbədlilikdən söz açıla bilər. Çünki ana evin hər küncündə, övladlarının sevgisində, onu tanıyanların xatirələrində yaşayır və yaşayacaq. Baxın: Anamın bişirdiyi yemək kimidi yaşamaq indiki.

**... anamdan sonra
heç kimin gedişinə ağlaya bilməyəcəm,
onsuz da
bütün qadınların çıxıb getməyi imiş
anamın getməyi...
... yadımdadı anam öləndə
ən çox o tənədirin başında ağlamışdım...
anamdan sonra heç bir qadın
o tənədirə çörək yapmadı...**

Deyək ki, son illərdə Ana haqqında bu qədər yaşantılı, ürəyə yol tapan şeirlər yazılmayıb.

Ancaq onu da qeyd edək ki, Vasif Əlihüseyn xatirə (uşaqlıq, gəncliklə bağlı) motivlərinə daha çox mürciət edəndə uğur qazanır.

Vasifin kitabına ön söz yazan şair - "Ulduz"un baş redaktoru Qulu Ağsəs yaxşıca qeyd edir ki, ana itkisi təkcə ana itkisi deyil, digər mövzularda da öz bədii həllini tapır.

Əlbəttə, Vasif Əlihüseynin şeirlərini təkcə bir mövzu ilə məhdudlaşdırmaq olmaz. O, müharibədə həlak olan atalardan, şəhidlərdən, yaralı əsgərlərdən, kəsilmiş ayaqlardan və sevgidən (uğursuz sevgidən) yazanda da içindəki o ağır hissini bizimlə bölüşə bilər.

Vasif İkinci Qarabağ müharibəsinin şairidir və bir çox yaşlıları kimi müharibənin doğurduğu itkilərdən söz açır. Həm də bu şeirlərdə ritorikaya, pafosa yol vermir, daha çox metaforalara üz tutur. "Atamın ayaqları" şeirinə üz tutaq.

**Evimizin üstündən uçan "vertalyot"lar
müharibəni xatırladılar
ona görə, əllərini
ağızlarına vura-vura qışqırır kənd uşaqları.**

**əməm incik düşdü yü adamlarla,
"protez" əli ilə görüşər.**

O vaxtdan anamın səsi qalib qulağımda:
- Ay oğul, atanın ayaqlarını getir, işə getsin!
Vasif "Çimnaz xala", "Yaralı əsgərin ilk adımları", "Şəhid Tural", "Şəhid Həsən", "Xocalı faciəsinin qurbanlarına" şeirlərində də eyni bə-

dii priyomla hərəkət edir, yəni sadə poetik təhkiyə yolunu seçir, amma şeirin vacib bədii təsvir üsulları ilə şeirə naxış vurur. "Qızım Şuşa" şeiri belə başlayır ki, "şəhid kapitan Elçinin yeni doğulan qızına Şuşa adı verilib":

**Mən Şuşanı çox sevirdim, qızım,
Şuşaya gedib çıxma bilmədim...
yolda şəhid oldum,
amma ölmədim...
Məndən sonra adını
Şuşa qoydular, qızım,
mən sənə gələ bilmədim...
Şuşanın qəhrəmanı olmağı düşünürdüm,
amma atası oldum,
uzanib torpağında
yatması oldum, qızım,
Şuşa qızım,
yanaqların Cıdır düzündü,
bulaqları gözündü,
küləyi nəfəsində...**

Vasif Əlihüseynin poetik leksikonunda üçüncü itkinin mahiyyəti sevgi ilə bağlıdır - bu sevgi ailə həyatındakı ayrılıqla müvazidir. Qadın evi tərək edib (səbəbləri açıqlanmır), dünya, mühit, hər şey onu sevən insan üçün xaosa - zindana, hətta mənasız həyat tərzinə çevrilib. Bu tipli, bu mövzulu şeirlər bizim poeziyada həddindən artıq çox yazılıb. Hamısı ayrılıq adlı bir müstəvidə birləşir. Amma Vasif Əlihüseyn də bir fərdin - lirik "mən" in yaşadığı hissələrin ifadəsi kimi mənalana bilər.

Təbii ki, bu ayrılıq "Qurtuluş bayramı" kimi "qeyd olunsun da", əslində, belə deyil. Çünki bu ayrılığın kökündə sevgi dayanıb, əsl sevgidə anlaşılmaqlıq və nəticədə şairlərimizin "dar ağacı" kimi mənalandırdığı ayrılığa da asanca yol var. Əsl sevgi (lap əsl olması) unudulmur. Vasif Əlihüseynin poetik lüğətində də "Unutmaq" sözü tez-tez təkrar olunur. Baxın: bu ayrılıq sevən insanın ümidsizliyinə yox, ümidinə, nikbinliyə aparır.

**O qədər darıxmışam ki,
sevdiyiy qıza qovuşmaq üçün
təqvim qaralayan əsgər kimiyəm**

**heç nə bilmirəm,
bir dəfə gələsən,
özü də bir dəfə.
və görəm ki, gəlmisən,
hiss edəm ki, qazanım qaynayacaq
evim təmiz olacaq,
daha deyilməyəcəm
boğazı qartmaq bağlamış
köynəklərimi yumaqdan**

Ümumiyyətlə, Vasif Əlihüseynin sevgi şeirlərində o ali hissini ucaltığı, müqəddəsliyi də təbliğ olunursa, ayrılığa sədd çəkməli fikri özünü doğruldu.

Bu yazıda Vasif Əlihüseynin bir şair kimi poetik istedadı ilə rastlaşdıq. Onun şeir texnikasına yaxşı bələd olduğu məlum oldu. O, müasir şeir mədəniyyətinə yiyələnə bilib. Təkcə itkilərdən yazmır, həm də ömür-gün, Allaha inam, həyatın reallıqları haqda da düşüncələrini ifadə edə bilər.

Amma bəzi iradları da bildirək.

1. Vasif Əlihüseyni bədbin şair adlandırmaq olmaz. Amma itkilər məyusluq da doğurur. İstər-istəməz onun bəzi şeirlərində bu məyusluq bədbinliyə də, üzücü hissə qapılmağa da yol açır.

2. Vasif Əlihüseynin bir şeiri var - "Qadın-sız kişilər". Fikrimizcə, bu mövzuda 3-4 şeir kifayət idi. Qalan bu mövzulu şeirlərdə umu-küsü həddini aşmasın gərəkdir.

3. Sevgi şeirlərində daha çox "qadın-sız kişi"nin evinin içi görsənir. Pəncərəni açsın, çölə, işıqlığa boylansın.

4. Bəs bu günün həqiqətləri? Yaşadığımız bu dünya, mühitimiz necə? Bunları görmək gərəkdir?! "Qadın-sız kişilərdən" 100 şeir yazmaq olar, amma atanın protez ayaqlarından, şəhid Turaldan şeir yazmaq daha önəmli!

Vasif Əlihüseynin 40 yaşına 1 il qalır. Ona indidən yaradıcılıq axtarışları ilə yoluna davam etməyi arzulayıram!

Akademik İsa Həbibbəyli haqqında danışmaq mənim üçün çox çətinidir. "Danışmaq"ın yerinə "yazmaq" sözünü yazmağım qədər çətin...

Üst-üstə dörd-beş dəfə təkbətək görüşmüşük, ya da görüşməmişik. Heç bir stəkan çay da birgə içməmişik. Bunu sözləşməyi İsa müəllimin özü də mənə zarafatla dörd-beş dəfə deyib. Hər dəfə söyləyəndə nədənsə Lənkeran çayına sevgim birə-beş artıb...

Bizi birləşdirən Mirzə Cəlildir. Fəxarətlə deyə bilərik ki, ikimiz də Cəlilçiyik.

"Mirzə Cəlil yanğısı" kitabımı işləyərkən sözlə ifadəsi olmayan qərribə hallar yaşayırdım və onları yazıya almamaq mümkün deyildi.

"Xatiratım"da qəfil gözüme sataşan bu fikirlər isə mənə lap sarsıtdı: "Miladın min səkkiz yüz doxsanıncı illərində Nəhrəm kəndində müəllim olduğum vaxt kəndlərimizdə qərribə hallar görürdüm və gördüklərimi yazıya götürürdüm".

Mirzə Cəlilin bütün yaradıcılığı o qərribə halların, "irreal" situasiyaların proyeksiyasıdır. Təbii ki, bizim yaşadığımız halla Mirzə-

Amma bunu edəndə Səttar Bəhlulzadə səxavəti ilə edir. Azad Mirzəcənzadə, Turan Cavid, Oljas Süleymanov, Natiq Səfərov, Niyazi, Musa Adilov, Aydın Məmmədov, Rüstəm Kamal, Ramiz Rövşən, Vaqif İbrahimov, Rəhman Bədəlov, heç bir zaman 17-ci mərtəbədən düşməyən Mövlud və başqalarını bu sıraya yazmaq olar.

MONUMENTALLIĞIN MOZAİKASI...

nin gördükləri hallar arasında yerlə göy qədr fərq vardır. Amma kim zamanət verə bilər ki, yerlə göyün görünməyən bir küncündə mənə İsa müəllimlə görüşdürən də məhz həmin metafizik hallar olmayıb? Demək, on illərdir Mirzə Cəlil qabağımıza düşüb bizi görüşdürürmüş...

Əgər belə olmasaydı, altı-yeddi il əvvəl reallıqda hələ özünü görmədiyim, görüşüb əlini sıxmadığım, ancaq Cəlilşünas kimi tanıdığım İsa Həbibbəyli haqqında intuitiv olaraq aşığadək sözləri yazma bilməzdim: "Əsrdaşımız, çağdaşımız olan bu fədakar alim haqqında düşünərkən, müqayisələrin qaçılmaz olduğunu fərqləndiririk..."

Dahi Mirzə Cəlil haqqında hamı yaza bilər. Bu, hər kəsin öz haqqıdır. Bir də var, öz ömrünü Mirzə Cəlil ömrünün nəhəng nəhrinə qatıb, sularında yana-yana əridib, onunla birgə məmləkətin hər qarışından və onun hüdudlarından çox-çox uzaqlardan keçsən, nəfəsini dərmədən, usanmadan yenidən təkrar-təkrar əvvələ - başlanğıca qayıdasan və bu qayıdış hər dəfə bir nöqtədə dayanmağı deyil, əbədi fasiləsizliyi simvolizə etsin...

Bu yerdə Sizi xatırlamamaq olmur. Biz "Sizif eməyi"nin "izafilik" və "bihüdəlik" qatının tam əleyhinəyik. Sizi fərdindən çıxan o daşın altında hər dəfə tabulmuş ədəbi ehkamların - "allah"ların qalib məhv olmasına qəlbən inanırıq! Dahi A.Kamyu ilə də razılaşıyıq: Burada Sizi yox, mehzu daş qələbə çalır.

Məgər o daş "qələbə çalmış" mətnlərimiz deyilmi?! Biz "absurd" qəhrəmanlara çevrilsək də, qoy mətnlərimiz qələbə çalsın! Baxın, İsa müəllim də məhz bu cür edir, dağdan, daşdan ağır Mirzə Cəlil mətnlərini iyənə ilə gor qazırmış kimi araşdırır, tədqiq edir, hər dəfə iyənə uc qədər irəliləyir, irəliləyir və sonda əllərindən "çıxan" o daş-mətnlə yenidən əvvələ qayıdır...

Efəsli Heraklit deyirdi: "İnsanın xasiyyəti (xarakteri) onun taleyini təyin edir". Həqiqət olduğuna yüz faiz inanırıq!

Biz bu fikrə kiçik bir əlavə etmək istəyirik: İnsanın sevdiyi yazıçılar da onun kimliyini göstərir, hansı əqidə və mədəniyyət sahibi olduğunu xarakterizə edir.

Bu aspektdən yanaşmaq qətiyyətlə deyə bilərik: İsa müəllimin böyük alim, vətəndaş, yorulmaz ictimai-siyasi xadim və ümumilikdə, planetar məsələdə Azərbaycançı olmasının milli-mənəvi arxeologiyasında da məhz Mirzə Cəlil ruhuna sonsuz sədaqət hissi dayanır... ("Mirzə Cəlil yanğısı", səh: 15-16). Xalq yazıçısı, akademik Kamal Abdulla nadir hallarda kimesə mətni ithaf edir.

"Mənim Füzulim" kitabı da İsa Həbibbəyliyə ithaf olunub. Haradasa dahi Füzulinin mərhəmət, eşq, yaxşılıq etmək, "şair sözünün yalan"ından qaçıb daima həqiqətin yanında durmaq üçün göstərdiyi sonsuz çabaları, "salamı rüşvət olmadığı üçün almayan"lara qarşı apardığı amansız mübarizə və bu mübarizədən usanmazlığı həm də insanları bir sevgi çetiri altında birləşdirir-miş...

İsa müəllim də Füzuli usanmazlığına "mübtəla olanlar"dandır. O, sevgi, zəhmət, sədaqət, elm və təmizlikdən usanmır. Cümlə daxilində "elm" və "təmizlik" sözlərinin yanaşı gəlməsi sırf təsadüf oldu. Amma yox, sözlər cümlə daxilində özləri öz yerlərini müəyyən edə bilərlər. Təbii ki, insani müdaxilə olmasa...

İsa müəllim elmdə təmizliyin, təmizlikdə elmin mücəssəməsidir; məslək və əqidəsi dəyişməz həmvətənləri ilə bir yerdə (Mirzə Cəlil başda olmaqla!) Füzulinin insan layını simvolizə edir. Başqa cür desək, insan kimi tədqiq olunmayan Füzuli haradasa bir az (bəlkə daha çox?) İsa müəllimlə bənzəyir...

Hər hansı bir cümlə bir-birini qəddarçasına "itələyən" antonimlərin arxasınca qədrindən çox yüyürüb ona dəlicəsinə vurgunluğunu ifadə edərsə, ən böyük məğlubiyətə uğramış olur. Az qala ata sözlünə çevrilmiş bu deyimdə olduğu kimi: "Alim olmaq asandır, insan olmaq çətin". Göründüyü kimi, cümlənin bütün ağırlıq mərkəzi, energetik gücü iki sözün üzərinə düşür: "asan" və "çətin" antonimlərinin... Onların aralıq məsafəsində isə linç edilmiş qeyri-səlis məntiqin fəryadı eşidilməz olur.

Məhz İsa müəllim kimi böyük alimlər "asan"lıqda "çətin"liyin, "çətin"likdə isə "asan"lığın simvoluna çevrilərək bizə elmin, alimlik və insanlığın sərhədsiz üföqlərini müdrikcasına göstərmiş olurlar.

Sonda etiraf etməyə məcburam, açığı, İsa müəllimin 75 yaşda olmasına heç cür inana bilmirəm, çünki o, ağıla sığmayan gənclik ehtirası, 75-in fəvqündə dayanan hərəkətlik və sonsuz coşqu ilə əziz Vətənə xidmət edir.

İsa müəllim sələflər-xələflər, fərdlər-kollektivlər, ədəbiyyatlar və mədəniyyətlər arasında genetik-funksional tarazlığı metodoloji cəhətdən ən yüksək səviyyədə quran və onu qorumağı bacaran unikal ictimai-siyasi bir xadim, nümunə olan fədakar bir alimdir.

Qarşıdan gələn illər sonsuz fəzalar deməkdir...

Sonsuz fəzalara qənşər, əziz İsa müəllim!

Mehman Qaraxanoğlu

TOY

(Hekayə)

ğa-sola xörək daşıyan şux geyimi oğlanlar nədənsə bizim masanı "görmürdülər". Bəlkə də görmək istəmirdilər.

Bu zaman sağ tərəfimdə əyləmiş kişi üz-gözünü turşudub donduqandı:

- Yaman pis öyrənilər, ciblərinə bir şey salmasaq, ac qalacayıq. Bildim ki, masa yoldaşım xidmətçi uşaqları nəzərdə tutur. Vaxt itirməyib yanımdan dolu məcmə ilə adlayan gənci saxladım. Əlimdəki 10-luğu əvvəl özünə göstərib, sonra cibinə saldım.

- Bu dəqiqə, baş üstə-deyib cəld bir hərəkətlə dönüb hansı masaya apardıqlarını bizim qarşımıza düzdü və əlavə etdi:

- Başqa nə lazımdırsa çəkinməyin, deyin, qulluğunuzda hazırım!

Az sonra aparatını başından keçirib şişman qarnının üstünə salmış fotoqraf təbəssümlə masamıza yaxınlaşdı:

- Yəqin ki, əbədi xatirə olaraq şəkil çəkdirəcəksiniz... Sonra cavab almadan bir neçə formada fotomuzu götürdü. Həvəsə düşən masa yoldaşlarımızdan kimsə dedi: - Gəlin, hamımız birlikdə bəy-gəlinlə də şəklimizi çəkdirik. O, əsl yadigar olar.

- Çəkdirək, çəkdirək... Bu sözbənd imiş kimi hamı bir ağızdan sevinclə razılığını bildirdi. Daha mən narazı qala bilməzdim. Amma ürəyimə damdı ki, fotoların da pulu mənim üstümə düşəcək. Çünki, masamızın ətrafında əyləşən qadın, uşaq, yaşlı kişi... pul verməyəcəkdi ki.

Fikrə dalmışdım. Birdən adımın çəkildiyini, ünvanıma bir ətək tərif deyildiyini eşitdim. Və sonra masabəyi məni mikrofonu dəvət etdi. Məndən əvvəl bir neçə adama söz vermişlər. Onların hər biri ürək sözlərini tamamlayıb rəqsə başlayanda musiqçilərə də görüm-baxım etməyi unutmamışlar. Ona gö-

rə də ayağa qalxanda bir "20" manatlığı ayrı cibimə qoydum. O qəddər də uzun-uzadı olmayan tostumu nöqtələdikdən sonra şirindil masabəyi: - İndi sizi məmnuniyyətlə öz masa yoldaşlarınızla meydana dəvət edirik, deyəndə əlimi cibimə apardım... Yaxşıca oynadıq. Yerimizə qayıdanda masabəyinin ünvanımıza əlavə təriflərini də eşitdik. Təzəcə özümüzü sahmanlaşdırdıq ki, kameraman masamıza yaxınlaşdı. Aramla hamımızı bir-bir lentə almağa başladı. Mənim üstümdə daha çox dayandı. Getmək bilmirdi. Özüm də bundan sıxıldım. Kameradan tez yaxamı qurtarmaq naminə bir onluq çıxarıb ona uzatdım və başımın hərəkəti ilə razılığımı bildirdim. Nəhayət ki, getdi.

Bir qəddər özümə gələndə aclıq hiss etdim. Masanın üzünə göz gəzdirdim. Orada dişə dəyəcək bir şey qalmamışdı. Masa yoldaşlarımızın da yemək istedikləri sifətlərindən oxunurdu. Yanımdan qırğı tək şığıyib keçən xidmətçi oğlana uca səslə isti yemək və sərın mineral su götürməsinə xahiş etdim. Xeyli keçsə də süfrəyə yaxın düşən olmadı. Əvvəl "görüm-baxım" etdiyim oğlan da sanki qeybə çəkilmişdi. Gözə dəymirdi. Etməyib tənbellik ayağa qalxdım. İndicə sifariş verdiyim xidmətçinin dalınca yollandım. Mətbəxin həndəvərində o, başqa bir həmkarı ilə pıçhapıçla danışırdı. Heç nə demədən yaxınlaşıb əlimi cibinə saldım və: - Səni orada gözləyirik, dedim. Qayıdanda gözlərimə inanmadım. Müxtəlif çeşidli yeməklərdən qalaq-qalaq masamızın üstünə qoyulmuşdu. Heyrətimi gizlədə bilmədim: - xidmətçilər necə də cəld işləyirlər... deyə düşündüm.

İştahamızın növbəti mərhələsinə təzəcə təmin etməyə başlamışdıq ki, orta yaşlı xanım üzərlik məcmə-

sini tüstülədə-tüstülədə yanımda varid oldu. Yanar qabı az qala gözümlə soxacaqdı. Gün görməyən qəşəng sözlər deyə-deyə üzərini başımızın üstündə fırlatdı. Hamı naəlac qalıb əlini cibinə saldı. Kiminin olanından. Sözsüz ki mən də onlardan geri qalmadım, səxavətimini göstərdim.

Soyun... bağışlayın, toyun maraqlı yerləri isə hələ qarşıda idi. Bir azdan süfrələrə yeməklərin şahı, sultanı sayılan dadlı-ləzzətli aş, yəni plov gətiriləcəkdi. Bunun üçün hazırlıq əməliyyatlarına start verildi. Aparıcı plovun şərinə tostlar söylədi, müğənnilər mahnılar səsləndirdilər, al-əlvan işıqlar yanıb sönməyə başladı. Daha nə başını zı ağırdım, toy şənliyinin ab-havası tamamilə dəyişildi. Və nəhayət şah plov təntənə ilə ortalığa gətirildi. Musiqinin də ahəngi dəyişdi. Cavan qızlar, oğlanlar xüsusi şövqlə rəqs etdilər. Sonra ən sevimli milli xöreyimiz buğlana-buğlana masaların üzünə düzüldü. Bizim masamızı da yaddan çıxarmışdı. Amma plov gətirənlərin jestlərindən o anda hiss etdim ki, onları əliboş yola salmaq insafsızlıq olar. Yenə əlim cibimə uzandı. Lakin "cib" məsələsi bununla bitmədi. Bir qəddər sonra yaşlı müğənni kişi tanıdığı, yaxud erk etdiyi dəvətilərdən ürəklerini oxşayacaq mahnılar sifariş vermələrini rica etdi. Yanındakı xanım müğənni də çox çəkmədi ki, təcürbəli həmkarına qoşuldu. Masabəyi isə firsəti fəvriyə verməyib həm müğənniləri, həm də onlara sifariş verənləri ağız dolusu tərif edir, aranı xənarda qalmayıb ara-sıra bir neçə dəfə mahnı sifariş etdim. Sözsüz ki, hər dəfəsində də əlim cibimdə olurdu. Çalırdım ki, narazı qalmasınlar.

Nə isə, toyda çox yeniliklər, çox unudulmaz hadisələr baş verdi. Mənim üçün bunlar maraqlı və

gözlənilməz idi. Axı nə zamandanı şəhər toylarında iştirak etməmişdim. Yaxşı ki, gəldim, gördüm və... Nə gizlədim, şənlikdən ayrılmaq istəyəndə heç də təəssüflənmədim. Cəld dəhlizə çıxdım... toyun pul qutusu burada yerləşdirilmişdi. Qutunun yanındakı paketlərdən birini götürdüm. Əlimi cibimə saldım: - Vaxsey! Cibimdə heç nə qalmayıb. O biri ciblərimə də tez-tələsik əl gəzdirdim... Tər məni basdı. Bir manatım belə qalmamışdı. Demək, hamısı burada... Bəs indi mən nə edəcəyəm? Axı paketə 50 manat qoyub qutuya salmalıyam. Aman Allah, necə də biabırçılıqdır.

Gözümə dəyən tanış-bilişləri kənara çəkib 50 manat borc istəməyə məcbur oldum. Heç kimdə borc veriləsi pul qalmamışdı. Əslində elə onlar da mənim günümə düşmüşlər. Ümidim üzüldü. Əlacsız qalıb cib dəftərçəmdən ağız verə qırıb bu sözləri yazdım: "Hörmətli Həlif dayı, bağışla məni, növbəti əmək haqqımı alan kimi sizin 50 manatınızı mütləq çatdıracağam".

Yazdıqlarımı kimsə hiss etməsin deyə tələsik paketə qoyub qutuya ötürdüm və kor-peşman kəndimizə qayıtdım. Evə gəldim. Hələ üstümə dəyişib rahatlanmamış masanın üzərində xüsusi formada bir dəvətnamə gördüm. Diksinən kimi oldum. Ürayımdan olmasa da açıb oxudum. Növbəti dəvətnamə də bizim kənd adamlarından idi. Oğlunun toyuna çağırırdı. Oğlu Bakıda işləyir. Elə toyunu da üzümzə gələnlərdə paytaxtda edəcəklər. Özü də deyəsən "bərək gədən" yerdə olacaq.

Tarixdə təkrarı olmayan faciə:

Kasıblar məhəlləsindən axan pivə seli

210 il əvvəl baş vermiş bir hadisə nə bu 210 ildə təkrar bir daha baş vermədi, nə də ondan əvvəl belə bir hadisə olduğunu insanlar xatırlamır. Dəqiqi belə bir hadisə tarixdə olmamışdı.

Adalet.az xəbər verir ki, hələ 1814-cü ildə London şəhərinin Sent-Eqid məhəlləsində, xüsusən, kasıblar yaşayan məhəlləsində Meux pivə zavodu fəaliyyət göstərirmiş. Bu zavodda da ən çox kasıb təbəqə işləyir, özlərinə ruzi qazanırmış.

Yeri gəlmişkən deyək ki, pivə zavodu kasıblar yaşayan məhəllənin mənzillərinin arasında yerləşirdi. Bu ərazidə yaşayan kasıbların çoxu da evləri olmadığı üçün zirzəmilərdə qalırdılar. Günün bir günü - 1814-cü il oktyabrın 17-də hündürlüyü 6,7 metr olan iri taxta çən işçilərdən birinin diqqətini çəkir. İşçi çənin demir halqalarından birinin aşağı sürüşdüyünü görür. Belə hal ildə 2-3 dəfə baş verdiyindən işçi buna əhəmiyyət verməyib, gündəlik işinin başına keçir.

Bax, elə etinasız yarışma böyük və təkrarsız bir hadisəyə çevrilir. İşin qızgın zamanında, təxminən saat

17:30-da həmin çən qəflətən partlayır. Dağıntı elə güclü olur, çəndəki pivə elə sürətlə axına başlayır ki, yaxınlıqdakı daha kiçik çənləri də dağıdır. Beləcə, 1,5 milyon litrə yaxın pivə zavodun divarını sökərək küçüyə axır.

Təsəvvür edin, bir pivə sisternin partlaması nəticəsində 610 m³ pivə ətrafa yayılır və digər pivə sisternlərinə də domino effekti ilə təsir göstərərək, partlamasına səbəb olur. Nəti-

cədə isə 1470 m³-dan çox pivə küçələrə dağılır və ağılaşmaz dağıntılar meydana gətirir. Pivə dalğası iki evi dağıdır.

"Tavistock Arms" barının divarını çökməsi nəticəsində Elanor Kuper adlı gənc işçi dağıntılar altında qalır.

Bir neçə dəqiqə ərzində Corc Strit və Nyu-Striti alkaqol basmış, nəticədə bu zaman çay içən ana və qızı ölürlər.

Daha sonra, evlərdən birində irland ailəsi vəfat etmiş iki yaşlı uşaq üçün anım mərasimi keçirilirdi. Səldə həmin uşağın anası da daxil olmaqla beş nəfər boğuldu. 14 yaşlı qız pivə zavodunun divarının dağıntısı altında qaldı.

Daha bir uşağın ölümünün təfərrüatı məlum deyil. Zavodun özündə üç nəfər yaralansa da ölən olmadı. Beləcə, cəmi 8 nəfər həlak oldu.

Ən diqqətçəkən məqam isə küçədə insanların çoxu əllərinə keçən qablarda havayı pivə yığmaqla məşğul idi. Təbii ki, bir müddət Londonun kasıblar məhəlləsində kütləvi sərxoşluq müşahidə olunur.

Zavod əvvəlcə məhkəməyə verilsə də, sonda hadisənin məsuliyyəti heç kimin üzərinə qalmır. "Meux & Co" şirkəti hökumətdən yardım alması sayəsində bankrotluqdan qurtulur və fəaliyyətini davam etdirir. 1921-ci ildə şirkət başqa əraziyə köçürülür və köhnə zavod sökülür. İndi həmin yerdə Dominion teatri yerləşir.

Əntiqə Rəşid

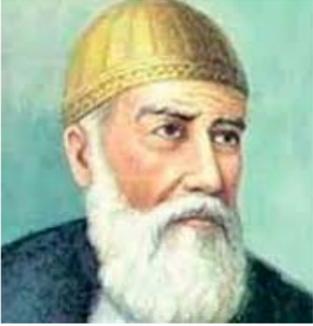
Ən kasıb ölkələr pandemiya fonunda borca qarş olublar

Dünyanın ən kasıb ölkələri COVID-19 pandemiyası fonunda borc bataqlığında qalıb və 2006-cı ildən bəri ən pis maliyyə vəziyyətindədirlər.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Dünya Bankının hesabatında deyilir. Hesabata görə, söhbət əhalisinin təxminən 40%-nin gündə 2,15 dollardan az pula yaşadığı 26 ştatdan gedir. Onların ümumi dövlət borcu milli iqtisadiyyatların həcminin 72%-ne çatıb.

"Borc içində olan bu ölkələrin güzəştli maliyyə cəlb etmək imkanları xeyli dərəcədə quruyub. Onların ÜDM-də beynəlxalq yardımın payı son 20 ilin ən aşağı səviyyəsinə düşüb", - araşdırmada deyilir.

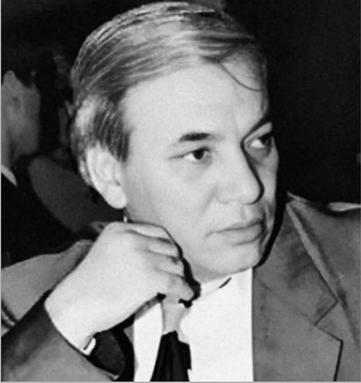
2023-cü ilin sonuna qədər ən yoxsul ölkələrin borcları 3,5 trilyon dollar təşkil edib. Bir çoxları öhdəliklərini ödəmək üçün yenidən borc almağa və ya səhiyyə və təhsil xərclərini kəskin şəkildə azaltmağa məcbur olurlar. Boliviya, Efiopiya və Tunis də daxil olmaqla bir sıra ölkələr defolt edib.

BAYAT

№ 26 (886)

Nüsrət Kəsəmənli

BİRİ VARDI, BİRİ YOX

Olan olub, keçən keçib bəlkə də,
İndi daha kövrəlməyin yeri yox.
Ömrüm boyu belə gəlib mənimki
Əvvəldən biri vardı, biri yox.

Uzaqdaydı mən istəyən ocaqlar,
Ürəyimdən gəlib keçdi sazaqlar.
Atalıydı, analıydı uşaqlar,
Bizim evdə biri vardı, biri yox.

Gözlərimə doldurmuşam yağışı,
Bir köynəkdə çıxarmışam mən qışı.
Şalvar-pencək geyinirdi tay-tuşum,
Məndə isə biri vardı, biri yox.

Üzüm güldü, tələbəyəm deyəndə,
Sıxılırdım dost pencəyi geyəndə.
Müəllimlə dil tapa bilməyəndə
Qiyətimin biri vardı, biri yox.

Qəlbim yandı ilk sevgimdən, eşqimdən,
Dara düşdüm, əl ummadım heç kimdən
Məclislərdə can deyib can eşidən
Dostlarımdan biri vardı, biri yox.

Mən orduya nələr görüb getmişdim,
Ürək alıb, ürək qırıb getmişdim.
İki qıza könlü verib getmişdim,
Qayıdanda biri vardı, biri yox

Uzaq gəzdi əmi, dayı, bibilər,
Sözarası mənə "evlən" dedilər.
Nişan üçün iki şey istədilər,
Məndə isə biri vardı, biri yox.

Vaxt gələcək bu günü görəcəksən,
Çox suala gözünü döyəcəksən.
Vaxt gələcək sən özün deyəcəksən,
Deyəcəksən: "biri vardı, biri yox!"

GETMƏK İSTƏYİRSƏN...

Getmək istəyirsən,
bəhanəsiz get,
Oyatma mürgülü xatirələri.
Səsin həmin səsdir, baxışın ögey,
Gedirsən, səsin də yad olsun barı.

Sən dəniz qoynuna tullanmış çiçək,
Üstünə dalğalar atılacaqdır.
Saxta məhəbbətin, saxta sənədtək
Nə vaxtsa üstündə tutulacaqdır...

Yollarlak döşənib ayaqlarına
Sənə yalvarımmı?..
Bu mümkündür deyil.
Qoymaram qəlbimlək vüqarım sına
Alçalıb yaşamaq ömür-gün deyil...

Demirəm, sən uca bir dağsan, əyil,
Demirəm, qalıbdır əlacım sənə.
Nə sonda məhəbbət qara pul deyil,
Nə mən dilənçiyəm əl açım sənə.

Getmək istəyirsən,
nə danış, nə din,

Unut! Elə bil ki, sevdiyin oğlan Getdiyin oğlanmış, Nüsrət deyilmiş...

Yox ol xəyal kimi dumanda, çəndə.
Nəyimi sevmişdin,
deyə bilmədin,
İndisə yüz eyib görürsən məndə...

Getmək istəyirsən,
bəhanəsiz get,
Oyatma mürgülü xatirələri.
Səsin həmin səsdir, baxışın ögey,
Gedirsən, səsin də yad olsun barı...

DÜNƏN TOYUN İDİ...

Sağlıqlar deyildi ciğir-bağırla,
Üşüyən qəlbinə girən oldumu!
Gözündən qəlbinə düşən ciğirlə
Axan göz yaşını gören oldumu!

Sağlıqlar uzandı...
səhərə kimi
Çalıb-oynadılar, kef eylədilər,
Çırpıb pillələrə son ümidimi
"Vağzalı" üstündə dəfn eylədilər.

Son ümid!
O mənim gərəyim idi...
Yoluna şam tutdu neçə qız, gəlin.
Şam deyil,
o mənim ürəyim idi,
Son dəfə yanırıd yolunda sənin.

Getdin...
O köhnə yol nur yolu idi,
İzin düşən yerdə gül açmadı ki?
Özgülə keçirdin o yolu indi,
Ayağın altından yer qaçmadı ki?

Bu yollar nə yaman vəfasız imiş,
Niyə çilikləni bökülmədilər?
Düşüb qədəminə hər yoxuş, eniş
Niyə ürəyimə çəkilmədilər?..

Başına gül-çiçək səpdilər o gün,
Alışan qəlbinə su səpmədilər.
"Get" deyib
alınmdan öpdülər o gün,
Sınıq taleyini düzəltmədilər...

Güldün...
Gülüşünün ömrü çox qısa,
Bir həsrət axırdı qanında sənin,
Orda bütün yerlər tutulmuşdusa
Yerim görünürdü yanında sənin.

Dünən toyun idi...
Xoşbəxt olasan!
Görünür bu bizə qismət deyilmiş.
Unut!
Elə bil ki,
sevdiyin oğlan
Getdiyin oğlanmış,
Nüsrət deyilmiş...

ETİRAF

Ömür-gün yoldaşıma

Fikirli gəlirəm,
Dalğın gəlirəm,
Qayğılı gözlərin çəkir şəklimi.
Bəzən gec gəlirəm,
yorğun gəlirəm
Bitirsən qapıda bənövşə kimi...

Bəlkə min suçumu bilmisən mənim,
Birini üzümə vurmamısan heç.
Eyhamla üzümə gülmüsən mənim,
Bircə yol üzümə durmamısan heç.

Hər kəs taleyilə gəlir həyata,
Demirəm, ürəyi yumşaq olmuşam.
Dəcəl balalara mülayim ata,
Səninçün ən dəcəl uşaq olmuşam.

Sənsən dağlar" kimi səbrlə dözən,
Bəlkə təəddüdlə çox döyüşmüşsən.
İsti bir sevgidən yazmışam bəzən,
Soyumuş çayımı sən dəyişmişsən...

Üzümde kədərdən bir iz görəndə
Şirinim olmusan,
Acım olmusan.
Qohumdan, tanışdan pis üz görəndə
Sən anam olmusan,
Bacım olmusan.

Bir kövrək şerimdən gözlərin dolub,
Nə deyim,
Özgedən çox yazıb qələm,
Nə qədər düşünlü günümüz olub,
Dünyünlü qaşın görməmişəm mən...

Bir əlin mətbəxdə
qabda-qaşıqda,
Bir gözün istidə, tüstüdə olub.
Bir əlin beşikdə
oğul-uşağda,
Bir gözün həmişə üstümdə olub.

Yollar çarpaz-çarpaz,
Yollar qarışıq...
Gecə yol gəlirəm qulağı səsdə.
Bizim pəncərədən süzülən işıq -
Gözünün nurudur yolumun üstə.

Fikirli gəlirəm,
Dalğın gəlirəm,
Qayğılı gözlərin çəkir şəklimi.
Bəzən gec gəlirəm,
yorğun gəlirəm
Bitirsən qapıda bənövşə kimi...

GEÇİKDİ BU YAĞIŞ...

Daha bu yağışa otlar göyerməz,
Daha bu yağışda lələlər sönməz.
Bu yağış buludun yükü deyil ki,
Bu yağış bir simurq tükü deyil ki,
Yandırsan ömür-gün qayıda geri,
İndi ürəyimiz - köhnə yurd yeri,
Daşı nəmlidir.
Sevgimi uçurub bir ümid kimi
Torpağı qəmlidir,
Daşı qəmlidir...
Sırsıra asılıb gül budağından,
Bahan itirdin,
Yayı ötürdün;
Qış gəldi,
yatmısan fil qulağında...
Beləcə gün keçdi,
zaman gecikdi,

Gecikmiş istəyi nədi göylərin?
İndicə buludlar töküləcəkdir,
Ürəyi doludur xatirələrin.
Dindirirsən,
təəssüf hönkürəcəkdir.

Qıvrılıb yatıbdir dolama yollar,
-Boynuna dolanar o ilan kimi
Dəymə,
qoy uyusun nisgil arzular
Yasandan tutacaq ayılan kimi...

Bu göz yaşlarıyla,
Bu yalvarışla
Yolların tozunu yatırmaq olmaz,

Küsülü illərin istəklərini
Daha mənzilinə çatdırmaq olmaz.

Yumaz ki dünəni selləmə yağış,
Bayılmış dünənə çilləmə yağış...
Gecikdi bir arzu,
güman gecikdi.
Gecikdi bir yağış,
yaman gecikdi.

Yaşadıq nigaran, qulağı səsdə,
Ömürdən öteri ciğirlər keçdi.
Bizim ümidimiz axır nəfəsdə
Nə qədər çırpınsa
yenə də heçdi...

Daha oyanışa güman ki, yoxdu,
De, nəyə gərəkdir bu son bəraət?
Səndən bir məhəbbət uman ki, yoxdu.
O güvənli dağlar marala qaldı,
O məxmər çəmənlər sarala qaldı,
Vaxtında yağmadı, nur çiləmədi
Buludlar qarala-qarala qaldı...

Məni bu gündə sorayla sən,
Məni dünənində taparsan indi.
Bu günə qədərki kədər mənimki,
Bu gündən sonrakı kədər sənidir.
Qovmadın başından
duman gecikdi,
Gecikdi bu yağış,
yaman gecikdi...

SƏN DEMƏ, TƏZƏDƏN SEVMƏK OLARMIŞ...

Sən demə, təzədən sevmək olarmış,
Tale də təzədən gülə bilərmiş.
Küsüb gözüyaşlı gedən məhəbbət
Peşiman-peşiman gələ bilərmiş.

Ürək bulud kimi boşalır da
Demək, bulud kimi təzədən dolur,
Sonuncu şöləsi titrəyən şamdan
Ayrı bir şamı da yandırmaq olur.

Sən demə, təzədən sevmək olarmış,
Köhnə yaraları vaxt, zaman silir,
Kəsilən budaqla ölən ağaclar
Təzə pöhrələrlə dirilə bilər.

Ağlaya-ağlaya dünyaya gəlib,
Biz ana südüylə gülməmişikmi?!
Hər axşam sapsarı batan günəşi
Hər səhər təzə-tər görməmişikmi?!

Sən demə, təzədən sevmək olarmış,
Sevgi fürsət deyil quş kimi uça.
Nə də kölgədir ki,
qaçasan qova,
Ya da sən qovasan,
o səndən qaça...

Çıxarsan qəlbindən ötən sevgini,
Bir gün də tənhalıq sıxacaq səni.
Kiməsə etdiyin yaxşılıq kimi
Məhəbbət qarşına çıxacaq sənin.

İlk sevgi yuvadan düşən quşcuğaz,
Körpə qanadları pöhrələnməyib.
Məcnunun ahıyla uçan məhəbbət
Min hiylə əliylə yerə enməyib...

Mən ki, görməmişəm sevgini susan,
Məhəbbət zirvədə bəslənən qarmış.
Kim deyir, bir dəfə sevilir insan,
Sən demə, təzədən sevmək olarmış...

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış"

№ 39 (2413) 18 oktyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Əsrin ən böyük faciələrindən biri olan Xocalı faciəsini nəinki onun sakinləri heç dünya yaddan çıxarmır. Çünki 1992-ci ilin fevralında təcridatçı erməni quldurları rus əsgərlərinin həvadarları ilə gecə saatlarında Xocalı şəhərini gülləbaran elədilər. Təsəvvür edin, sakinlərin üstünə güllə yağış kimi yağdı və ordan sağ çıxmaq elə də asan məsələ deyildi. Sağ çıxanlar da qarlı-şaxtılı havada canlarını qurtarmaq üçün meşələrə və Ağdam istiqamətinə üz tutmuşdular. Amma yenə erməni faşistləri onları rahat buraxmırdılar. Yüzlərlə

birinci çəkilişi edəndə öldürülmüş insanların başının dərisini soymamışdılar. Bax, indi onların başlarının dərisini də soyublar.

Ağır faciədən elə bir Xocalı sakini, elə bir Xocalı ailəsi yox idi ki, onun yaxınlarından kimlərsə qətlə yetirilməsin və kimlərsə də əsir götürülməsin. Əsrin ən böyük faciələrindən biri olan Xocalı faciəsinə əfsuslar olsun ki, nə Avropa ölkələri, nə də ABŞ bir münasibət bildirmədi. Hansı ki insan hüquqlarından, azadlıqdan və beynəlxalq hüquqdan dəm vuran bu ölkələr bir erməninin burnu qanayanda dünyanın altını üstünə çevirirlər. Amma Xocalı kimi bö-

XOCALILILAR VƏTƏNƏ QAYIDANDA SEVİNCİDƏN AĞLADILAR

Xocalı sakinini mühasirəyə alaraq pusquya saldılar və onları amansızlıqla güllədilər. Nə uşağa, nə qocaya, nə də hamilə qadınlara rəhmliyi gəldi.

Yük faciəyə göz yumdular, reaksiya vermədilər və hətta tükələri belə tərpmədi. Bu nə insanlığa, nə də yazılmış və yazılmamış qanunlara sığan məsələ deyil.

Çingiz Mustafayevin Xocalı faciəsi ilə bağlı çox unikal və tarixi bir çəkilişi var. Bu görüntülər bir daha ermənilərin nə qədər vəhşi millət olduğunu, qəddarlığını təsdiqləyir. Çingiz ağlaya-ağlaya operatora deyir ki, uşağın başını qaldırırlar və onun nə günə salındığını lentə alır. Üstəlik də digər qətlə yetirilmiş Xocalı sakinlərinin başlarının dərisini soymuşdular və gözlerini çıxarmışdılar. Yenə Çingizin kadr arxasında hönkürtüsü eşidilir. Deyir ki, mən

2023-cü il sentyabrın 19-20-də Qarabağda keçirilən antiterror əməliyyatı zamanı Xankəndi, Əsgəran, Xocavənd, Xocalı və erməni işğalı altında olan bütün yaşayış məntəqələri, şəhərləri, kəndləri, qəsəbələri Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad olundu. Bu sevincli anları bütün Azərbaycan xalqı yaşadı, amma hamıdan çox bu qələbəmizə sevinən doğmalarını, əzizlərini itirmiş xocalılılar oldu. Ali Baş Komandan, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş

Xankəndiyə, Xocalıya, Əsgərana, Xocavəndə səfər etdi və orda Azərbaycan bayrağını qaldırdı. Cənab Prezident dedi ki, bu bizim tarixdə ən böyük və yadda qalan qələbəmizdir. Azərbaycan tək ermənilərə qarşı deyil, həm də onların havadarlarına qarşı döyüşərək qalib gəldi.

Əksər ölkələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam bərpa etdiyinə görə onu təbrik etdi. Onlar bildirdilər ki, Azərbaycan 30 ildən sonra Qarabağda separatizmin kökünü kəsdi və ərazi bütövlüyünü tamamilə yenidən bərpa edərək möhtəşəm bir tarix yazdı.

Amma nə Avropadan, nə də ABŞ-dan bu qələbəmizlə bağlı bir səs-soraq çıxmadı. Daha doğrusu, onlar Azərbaycanın möhtəşəm qələbəsini həzm edə bilmir, əksinə, bu qələbəyə kölgə salmaq istəyirdilər.

Və bu gün də həmin siyasi xətt o ölkələr tərəfindən davam edir.

2023-cü ildə Qarabağın rayonları işğaldan azad olunan kimi böyük quruculuq və bərpa işləri görüldü. O cümlədən qısa müddətdə Xocalıda yeni yaşayış məntəqəsi müasir tələblərə cavab verən mənzillər, sosial obyektlər, məktəblər və tibb məntəqələri istifadəyə verildi. Hər cür infrastruktur yaradıldı. Bütün binalar işıqla, qazla, suyla təmin olundu. Dünyanın heç bir ye-

rində qısa zaman kəsiyində işğaldan azad olunmuş şəhərdə belə möhtəşəm quruculuq-abadlıq işləri görülməyib. Bu dünya təcrübəsində yeganə bir işdir ki, bu layihəni Azərbaycan heç bir ölkənin köməyi olmadan öz gücü hesabına gerçəkləşdirib.

Xocalılılar çox böyük sevincə, çox böyük fərəhlə geri dönəcəkləri günü gözləyirdilər. Axır ki, o gün gəldi və o gözəl gündə onlar Bakıdan öz doğma ocaqlarına döndülər. Özü də həmin tədbirdə Cənab Prezident İlham Əliyev və birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva da iştirak edirdi. Onlar xocalılılara öz övladları, öz doğmaları kimi münasibət bəsləyir, yeni mənzilin açarlarını sakinlərə verirdilər.

Həmin sakinlərdən biri də tanınmış jurnalist, gözəl ziyalı və əsl Azərbaycan xanımı olan Səriyyə Müslümqızı idi. O Səriyyə ki Xocalı faciəsində doğmalarını itirmişdi, ağır faciələr yaşamışdı və ömrü boyu yaddan çıxmayan bir zərbə almışdı. Amma 30 ildə Səriyyə xanım bu dərdə, kədərdə dözmüş, tab gətirmiş və Azərbaycan jurnalistikası sahəsində unikal yazılar qələmə almışdı. O, bir jurnalist olaraq Xocalı faciəsini, onların haqq

səsini bütün dünyaya çatdırmışdı. Zəif və kimsəsiz bir xanım yazının güclü iradəsi bir çoxlarının təbii ki, içini silkləmişdi.

Cənab prezident İlham Əliyevlə görüşündə Səriyyə xanım sevincli anlar yaşadığını qeyd etdi. Dedi ki, Cənab Prezident, biz Xocalıya qayıtmaqda həm də şəhid doğmalarımızın ruhunu sevindirdik. Bu sevinci isə bizə siz bəxş eləmişsiniz. Bir neçə ayın içində dünyanın heç bir yerində görünməyən tikinti, quruculuq və abadlıq işləri görmüşünüz. Mənim kimi neçə-neçə Xocalı sakininə yeni mənzilin açarını verdiniz.

Cənab Prezident və xanımı Səriyyə xanımın da mənzilini ziyarət elədi, səmimi söhbətlər etdi, bir daha əməli ilə təsdiqlədi ki, o, hər bir azərbaycanlının prezidentidir. Xocalı sakinlərinin böyük sevincinə səbəb olan o anlar tarixi bir səhifədir və heç vaxt yaddan çıxmayan məqamlardır. Çünki xocalılılar bu dəfə Vətənə sevinc göz yaşlarıyla döndülər, mənzillərinin açarlarını aldılar və yeni bir ömrün başladığını hiss etdilər.

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Antalyada yay mehinin son günlərinin dadını çıxarın

Oktyabr ayı Türkiyə torpaqlarına payızın gəlişini pıçıldasa da, Antalya şəhərində yayın mehi hələ də hiss olunur. Mülayim Aralıq dənizi iqlimi və ildə 300-dən çox günəşli günləri ilə Antalya, Mavi Bayraq sahillərində üzməyə və qızılı günəşin altında istirahət etməyə dəvət edir. İsti atmosferi, uzun çimərlikləri, qədim şəhərləri, möhtəşəm tarixini əks etdirən muzeyləri və Aralıq dənizi mətbəxinin ləzzətləri ilə Antalya, sizi zamansız bir oazisə qədəm qoymuş kimi hiss etdirir. Bəs bu payız Antalyada sizi nələr gözləyir?

Antalyada keçən hər bir zaman yay gecəsi yuxusuna bənzəyir

Antalyanın havası hətta payızda da xoşdur və dəniz suyunun temperaturu üzmək üçün kifayət qədər istidir. Şəhərdə rekord sayda - 233 Mavi Bayraq çimərlik var. Alanyadan Sideyə, Kemerden Kalkana qədər bir çox istirahət mərkəzləri əla çimərliklər və hər cür şəraitlə təchiz olunmuş dəbdəbəli yaşayış yerləri təklif edir. İstənilən yaşdan olan ziyarətçini cəlb edən bu otellər sayəsində Antalya ailə və tək səyahət edənlər üçün ideal bir yerdir. Dəniz suyu istiliyinin uzun müddət qalması sayəsində su idman növləri payızda da həyəcan və əyləncə təklif edir. Macərə sevenlər üçün Antalya sualtı mağaraları, sirlı gəmi qalıqları və rəngarəng dəniz həyatı ilə dalğın həvəskarları üçün əsl cənnətdir. Dünyanın ən yaxşı dalğın məkənlərindən biri kimi tanınan Kaş, bu sualtı möcüzələr diyarının tacı sayılır. Əgər adrenalin heç vaxt bitməməlidir deyənlərdənsinizsə, maceraya rafting və kano ilə davam edə bilərsiniz. Ən məşhur rafting turları sizi möhtəşəm təbiətə malik Köprülü kanyonundan keçirən Köprüçay çayı boyunca aparacaq. Kekovada isə sualtı xarabalıqlar üzərindən kano ilə keçərkən mədəniyyətin beşiyində olduğunuzu hiss edəcəksiniz.

Antalya zəngin tarix və təbiət bir araya gəldiyi məkənda yerləşir

Parlaq Aralıq dənizi ilə əzəmətli Toros dağları arasında yerləşən Antalya, təbiətin gözəlliyi ilə tarixi sərvətlərin vəhdət təşkil etdiyi əsl möcüzədir. Şəhərin canlı mərkəzindəki qədim Kaleiçi məhəlləsi, müxtəlif dövrlərdən qalma tarixi izlərə və təsir edici arxeologiya mu-

zeyinə ev sahibliyi edir. Ətraf rayonlardan Manavqat öz məşhur şalələsi, Kaş isə Saklikent kanyonu və Patara çimərliyi və qumluqları ilə təbiətə qaçış üçün əla seçimlərdir. Lakin təbiət səyahətlərinizi Antalyanın qədim şəhərlərini kəşf etməklə birləşdirmək mütləqdir. Bu dövr, zamanın içində formalaşmış zəngin tarixi öyrənmək üçün ideal fürsətdir. Perge xarabalıqlarından möhtəşəm Aspendos teatrına, Pataranın bir zamanlar paytaxt olduğu şəhərdən yaxşı qorunmuş Termessos qədər hər bir məkən,

dordan ibarət əla birləşmədir. Mövsümi dəniz məhsulları, xüsusilə duzda bişirilən təzə Laqos balığı, sahil restoranlarında təqdim edilən çoxsaylı məzələlərlə birlikdə yerli üzüm növlərindən hazırlanan ağ şərəblərlə birgə təklif edilir. Yeməkdən sonra isə yandırılmış dondurmasını desert olaraq dadmaq əsl zövq verəcəkdir!

Antalyaya necə getmək olar?

Antalyanın sərhədlərində yerləşən üç qədim mədəni bölgənin - Likiya, Pamfiliya və Pisidiya - dərinliklərinə bənzərsiz səyahət təklif edir. Eləcə də, payız günəşinin altında tarixi izlərlə dolu Likiya Yolu kimi marşrutlarda trekking etmək, təbiətin sakit gözəlliyi ilə keçmişin səslərinin vəhdətinə qərğ olmaq üçün unudulmaz bir təcrübədir. Hər addım, zamana səyahət kimi hiss olunur və bu, Antalyanın cazibəsini daha da artırır.

Velosiped sürməkdən gastronomiyaya qədər sonsuz təcrübələr diyarı

Antalyanın təklif etdiyi təcrübələr bunlarla məhdudlaşmır. Əgər səyahətlərdə fərqli fəaliyyətləri sevirsinizsə, şəhərdə daha çox şey kəşf edə bilərsiniz. Geyikbayırında qayalara dırmanmaq və ya Belekədə məşhur dizaynerlərin yaratdığı müasir qolf meydançalarında oynamaq mümkündür. Damlataş, Dim, Karain və Beldibi kimi mistik mağaraları araşdırmaq və ya Kemerin dağ və çınqıl yollarında velosiped sürmək əsl macərə vəd edir.

Eyni zamanda, Antalyanın Aralıq dənizi mətbəxində dadlı bir səyahətə çıxma bilərsiniz. Tahinli piyaz ilə birlikdə təqdim olunan şiş köftəni mütləq dadmalısınız - bu, lobya, tahin, soğan və pomi-

Antalyaya dünyanın böyük şəhərlərindən birbaşa reyslər mövcuddur. Həmçinin, İstanbul Hava Limanından gündəlik reyslər təxminən 1 saat yarım çəkir. Antalya Hava Limanına çatdıqdan sonra şəhər mərkəzinə avtomobil icarəsi, taksi və ya transfer xidməti ilə rahatlıqla gedə bilərsiniz.

Fəaliyyətlər

Aspendos Teatrında möhtəşəm bir performans izləməyi mütləq planınıza daxil edin - bu, dünyanın ən yaxşı qorunan qədim teatrlarından biridir. Eyni zamanda, Santa Klausundan doğulduğu, böyüdü və əfsanəyə çevrildiyi Patara və Demreni də mütləq ziyarət edin.

Görməli yerlər

Antalyanın Toros dağlarının ətəyində yerləşən Ormana kendi xüsusi diqqətə layiqdir. Burada Türkiyənin yerli memarlığının ən gözəl nümunələrindən olan "düymə evlər"i görmək mümkündür.

Unutmayın!

Əgər noyabr ayında Antalyaya səfər etsəniz, 2-10 noyabr tarixlərində keçirilən Antalya Mədəniyyət Marşrutu çərçivəsində konsertlər və sərgilər kimi müxtəlif tədbirlərlə unikal təcrübələr yaşayacaqsınız. Əgər noyabr ayında Antalyaya səfər etsəniz, 2-10 noyabr tarixlərində keçirilən Antalya Mədəniyyət Marşrutu çərçivəsində konsertlər və sərgilər kimi müxtəlif tədbirlərlə unikal təcrübələr yaşayacaqsınız.

Bəstəkarlar İttifaqının bayram plenumu Şuşada keçirilib

"İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" Şuşada Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş plenum keçirilib. İki gün davam edən plenumda Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti Firəngiz Əlizadənin rəhbərliyi ilə 40 nəfərdən ibarət nümayəndə heyəti iştirak edib.

Bəstəkarlar İttifaqından bildirilib ki, tədbirdə təşkilatın aktual məsələləri, həmçinin Azərbaycanın musiqi mədəniyyətinin inkişafı naminə yeni yolların müəyyən olunması istiqamətində müzakirələr aparılıb.

Plenum öz işinə Xalq artisti F.Kərimovun rəhbərliyi ilə simfonik orkestrin və birləşmiş kişi xorunun ifasında F.Əlizadənin "Zəfər marşı" videoklipinin təqdimatı ilə başlayıb.

Şuşa rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov plenum iştirakçılarında qala-şəhərdə aparılan möhtəşəm quruculuq işləri barədə geniş məlumat verib.

Xalq artisti F.Əlizadə ittifaqın tarixindən, həmçinin 1934-cü ildə Bəstəkarlar İttifaqını yaradan dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyli başda olmaqla, Qarabağı təmsil edən bəstəkarların bu şanlı tarixin yaranmasındakı rolundan ətraflı söz açıb.

Xalq artisti, bəstəkar S.Fərəcovun, Əməkdar incəsənət xadimləri G.Abdullazadənin, H.Babayevanın və A.Quliyevin, fəlsəfə elmləri doktoru M.Hacıyevanın sənətsünaşlıq üzrə fəlsəfə doktoru G.İsmayılovanın Bəstəkarlar İttifaqının müxtəlif fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı çıxışları dinlənilib.

Tədbir çərçivəsində Əməkdar mədəniyyət işçisi, sənətsünaşlıq üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Təhmirazqızının "Şuşa professional musiqidə" adlı yeni kitabının təqdimatı olub. Kitabda Azərbaycan bəstəkarlarının Şuşaya həsr olunan əsərləri toplanaraq, not yazıları və təhlillərlə verilib.

Plenumun axşam konserti tanınmış violon ifaçısı Nəzrin Aslanlının rəhbərliyi ilə Dövlət Simli Kvartetinin çıxışı ilə yadda qalıb. Kvartetin üzvləri Azərbaycan musiqisinin şah əsərlərini, o cümlədən Ü.Hacıbəyli, Q.Qarayev, F.Əmirov və F.Əlizadənin məşhur əsərlərini mükəmməl ifa etməklə tamaşaçıların böyük marağına səbəb olublar. Hamıya tanış olan bu əsərlərin Şuşada səslənməsi sanki yeni rəmzi mənə daşıyırdı. Buna görə də təsadüfi deyil ki, kvartetin yaddaqalan çıxışından sonra plenumda iştirak edən bəstəkarlar bu musiqi marafonunu bədhəştən davam etdirərək, Qarabağa və Şuşaya həsr olunmuş yeni əsərlərini royaldə ifa ediblər. Bəstəkarlardan P.Axundova, E.Seyidcahan və S.Məmmədli ifaları ilə tədbirə rəngarənglik qatıblar.

Plenumun növbəti günü iştirakçılar Şuşa şəhəri ilə yaxından tanış olub, Heydər Əliyev Yaradıcılıq Mərkəzini, Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyini və Bülbülün ev-muzeyini ziyarət ediblər.

"Barselona"nın "qol silahı" sıraya döndü

"Barselona"nın zədəli futbolçusu Robert Levandovski sıraya dönüb.

QOL.az xəbər verir ki, polşalı hücumçu artıq komanda ilə məşqlərə başlayıb.

Onun oktyabrın 20-də "Sevilya" ilə oyunda meydana çıxacağı bildirilib.

Qeyd edək ki, 36 yaşlı forvard ötən həftə sağ baldır əzələsindən zədə almışdı. Robert Levandovski bu mövsüm "Barselona"nın heyətində 11 oyuna çıxaraq 12 qol vurub və 2 qolun ötürməsinə edib.

O, hazırda La Liqada bombardirdir. Onun komandası 9 turdan sonra 24 xalla liderdir.

İlhamə Qasımova: "Oğlunuz sizə bənzəməyib"

Müğənni İlhamə Qasımova aparıcı Zaur Kamalın görünüşünü bəyənəməyib.

Adalet.az xəbər verir ki, aparıcının proqramına dəvət alan müğənni Zaur Kamalın oğlu Bartunun daha yaraşığı olduğunu söyləyib:

"Oğlunuz daha yaraşığıdır. Sizə bənzəməyib. Üz cizgiləri, göləri, qaşları daha qabarıq formada bilinir. Ancaq sizdə elə deyil".

Qeyd edək ki, Zaur Kamal da söhbət əsnasında oğlunun daha yaraşığı olduğunu etiraf edib.

Natavan Həbib: "Belə kasıb oğlanlarımız var"

Uzun zamandır efirlərdə görünməyən Natavan Həbib bu dəfə də kişilərin müdafiəsinə qalxıb.

Adalet.az xəbər verir ki, o, kişiye pula görə yox, şəxsiyyətinə görə hörmət etdiyini söyləyib:

"Kişi kasıb da olar, çirkəli də, cırıq da geyinər. Amma sənə elə işlərini göstərə bilsən ki, ən bahalı geyinən kişilərdən qat-qat üstün ola bilər. Belə kasıb oğlanlarımız var. Kişiyə pula görə yox, məniyyətinə görə hörmət etmək lazımdır".

Əntiqə

Təsisçi və baş məsləhətçi:
Aqil ABBAS

Baş redaktor:
İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnmiş və "Son dakika" MMC Neşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.
kod: 200112 h/h
Müxbir hesab: 0137010001994
S.W.I.F.T. Bik: AIBAZ 2xhesab N:
38070019411100451111 VOEN: 1300456161
İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" neşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26
adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500
Sifariş: 201
Çapa imzalanmışdır:
17.10.2024

